

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูใน
สหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ในขณะนี้เป็นการสรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย
สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูใน
สหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ
2. เพื่อเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาในระบอบภาคและระบอบชาติตามความ
ต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ที่มีอายุ
วุฒิการศึกษา สถานศึกษาที่สำเร็จในระดับสูงสุด วิชาเอก-โทที่จบการศึกษา ประสบการณ์
ในการทำงาน ตำแหน่งทางวิชาการ คณะวิชาที่สอน การทูลงงานหรือประชุมทางวิชาการ
ในต่างประเทศ ประสบการณ์นอกสถาบัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ควรปรับปรุงหรือ
ส่งเสริม ประสบการณ์ในการทำงานภายในสหวิทยาลัย ภูมิลาเนาเดิม ความสามารถพูด
ภาษาท้องถิ่น และศาสนาที่นับถือต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัย
ครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษา หลักสูตร
ผู้สอน ผู้เรียน โรงเรียนและกระบวนการเรียนการสอน
4. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระบอบภาคและระบอบชาติ

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการศึกษิตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัย
ทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณแตกต่างกัน
2. ประสิทธิภาพการศึกษาในระดับภาคกับระดับชาติตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่อาจารย์วิทยาลัยครูที่ทำการสอนในสหวิทยาลัย
ทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ในปีการศึกษา 2529 ทั้งหมด 9 แห่ง จำนวน 1,332 คน
กลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามระดับชั้น (Stratified Random
Sampling) จากคณะวิชาต่าง ๆ แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ร้อยละ 50 ของจำนวน
ประชากรในแต่ละคณะวิชา ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 667 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประสิทธิภาพการศึกษิตามความ
ต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครู แบ่งเป็นประสิทธิภาพการศึกษิตามระดับภาคและระดับชาติ ตาม
ความต้องการที่จะให้ใช้จริง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สํารวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ
 - ตอนที่ 2 สํารวจประสิทธิภาพการศึกษิตามความต้องการของผู้ตอบเป็น
แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเอง
ได้ครบคืนมาและมีความสมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 515 ชุด คิดเป็นร้อยละ
77.21
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการ
แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการศึกษิตามระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา
อุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ตามความต้องการของผู้ตอบ แยกเป็นระดับภาคและระดับชาติ ใน

ปรัชญาการศึกษา 6 ลัทธิ และใน 6 ก้าน คือ ก้านจุกมุ่งหมายการศึกษา หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน โรงเรียน และกระบวนการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หากการอยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ แยกวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคและระดับชาติ จำแนกตามตัวแปรอิสระ

3.2 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคและระดับชาติ จำแนกตามลัทธิในแต่ละก้านทั้ง 6 ก้าน

3.3 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ วิทยาลัยครูระหว่างสหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณ ทั้งในระดับภาคและระดับชาติ

3.4 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ ตามลัทธิปรัชญาการศึกษา 6 ลัทธิ

3.5 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ ตามลัทธิปรัชญาการศึกษา 6 ลัทธิ และก้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ก้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ทั้งหมดใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square) โดยเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ของปรัชญาการศึกษาระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ ตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แรงค ของ สเปียร์แมน (Spearman Rank Order Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์วิทยาลัยครูใน สหวิทยาลัยหวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ พิจารณาจากตัวแปรอิสระได้ผลดังนี้

1.1 อายุ อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 515 คน ส่วนใหญ่มี อายุระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 42.33 รองลงมาคืออายุระหว่าง 40-50 ปี ร้อยละ 40.97

1.2 ระดับการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 58.83 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ร้อยละ 34.76

1.3 สถานศึกษาที่สำเร็จ อาจารย์ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาภายใน ประเทศถึงร้อยละ 80.39

1.4 วิชาเอก-โทที่สำเร็จการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา วิชาเอกหรือโททางการศึกษา ร้อยละ 71.07

1.5 ประสบการณ์ในการทำงานทางการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-15 ปี ร้อยละ 30.10 รองลงมาคือมีประสบการณ์ ในการทำงาน ระหว่าง 15-20 ปี ร้อยละ 27.77

1.6 ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี ตำแหน่งเป็นอาจารย์ ร้อยละ 93.01 และตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยละ 6.60

1.7 การจัดงานหรือประชุมทางวิชาการในต่างประเทศ อาจารย์ ส่วนใหญ่ไม่เคยไปจัดงานหรือประชุมทางวิชาการในต่างประเทศ ร้อยละ 84.27

1.8 คณะวิชาที่สอน อาจารย์ส่วนใหญ่สอนอยู่ในคณะวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 38.64 รองลงมาคือคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 35.73

1.9 ประสบการณ์นอกสถาบัน อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์นอก สถาบันมาก่อน ร้อยละ 43.30 รองลงมาเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.10

1.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ควรปรับปรุงหรือส่งเสริม อาจารย์

ส่วนใหญ่มักมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ควรปรับปรุงหรือส่งเสริมในค่านวิชาชีพ ร้อยละ 54.57 และวิชาสามัญ ร้อยละ 21.94

1.11 ประสบการณ์ในสหวิทยาลัย อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในสหวิทยาลัยระหว่าง 10-15 ปี ร้อยละ 36.89 รองลงมาคือระหว่าง 15-20 ปี ร้อยละ 23.30

1.12 ภูมิลาเนาเดิม อาจารย์ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตรับฝึกชอบของสหวิทยาลัย ร้อยละ 60.58

1.13 ความสามารถพูดภาษาท้องถิ่น อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้ ร้อยละ 60.97

1.14 ศาสนาที่นับถือ อาจารย์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 94.95 รองลงมาคือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 3.88

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ในระดับภาคและระดับชาติ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ระดับประถมศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละค่านพบว่าใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุดในค่านจุดมุ่งหมายการศึกษา ค่านโรงเรียนและค่านกระบวนการเรียนการสอน ใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาสูงสุดในค่านหลักสูตรและค่านผู้สอน ใหม่ไปทางลัทธินิรันดรนิยมสูงสุดในค่านผู้เรียน

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทวารวดีพบว่าในระดับภาคตะวันตกใหม่ไปทางลัทธิสารัตถนิยม ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด เมื่อพิจารณาในแต่ละค่านพบว่าในค่านจุดมุ่งหมายการศึกษาทั้งในระดับภาคตะวันตกและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ในค่านหลักสูตรทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในค่านโรงเรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ในค่านผู้สอนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิลัทธิอรรถิภาวนิยมสูงสุด ในค่านผู้เรียนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิสารัตถนิยม

ในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนียม และในคานกระบวนการเรียนการสอนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิสารัตถนียม ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทักษิณพบว่าทั้งในระดับภาคใต้และระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียมสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละคานพบว่าในคานจุกมุ่งหมายการศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม ในคานหลักสูตรทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในคานโรงเรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม ในคานผู้สอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในคานผู้เรียนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิสารัตถนียม ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม และในคานกระบวนการเรียนการสอนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิสารัตถนียม ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม

ระดับมัธยมศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความคองการปรัชญาการศึกษาในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม เมื่อพิจารณาแต่ละคานพบว่าใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาในคานจุกมุ่งหมายการศึกษาและคานผู้สอน ใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียมในคานหลักสูตรและคานผู้เรียน ใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนียมสูงสุดในคานโรงเรียนและคานกระบวนการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทวารวดีพบว่าทั้งในระดับภาคตะวันตกและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนียมสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละคานพบว่าในคานจุกมุ่งหมายการศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา คานหลักสูตรในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิอดิภาวนียม ส่วนระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม คานโรงเรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนียม คานผู้สอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา คานผู้เรียนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนียม ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียม และคานกระบวนการเรียนการสอนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนียม

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทักษิณพบว่าทั้งในระดับภาคใต้และระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนียมสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละคานพบว่าในคานจุกมุ่งหมาย

การศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิวินัยนิยม ด้านหลักสูตรในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิอรรถิภาวนิยม ด้านโรงเรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิวินัยนิยม ด้านผู้สอนในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ส่วนระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ด้านผู้เรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม และด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา

ระดับอุดมศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาในด้านการมุ่งหมายการศึกษานอกจากนี้ทั้งในด้านหลักสูตร ด้านโรงเรียน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียนและด้านกระบวนการเรียนการสอนล้วนแต่ใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมสูงสุดทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทวารวดีพบว่าทั้งในระดับภาคตะวันตกและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมสูงสุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านมุ่งหมายการศึกษาในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิวินัยนิยม ส่วนในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม นอกจากนี้ทั้งในด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียนและด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติล้วนแต่ใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมทั้งสิ้น ส่วนด้านผู้สอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทักษิณพบว่าทั้งในระดับภาคใต้และระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมสูงสุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านมุ่งหมายการศึกษาในระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม นอกจากนี้ทั้งในด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียนและด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติล้วนแต่ใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมทั้งสิ้น ส่วนด้านผู้สอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม

ระดับอาชีวศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและ
สหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับชาติ โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยมสูงสุด
เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษา
ด้านหลักสูตรและด้านกระบวนการเรียนการสอน โนมไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมในค่านิยมโรงเรียน
และค่านิยม และ โนมไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมในค่านิยมสอน

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทวารวดีพบว่าทั้งในระดับภาคตะวันตก
และระดับชาติ โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าค่านิยมมุ่งหมาย
การศึกษาในระดับภาค โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ส่วนในระดับชาติ โนมไปทางลัทธิ
อัตถิภาวนิยม ด้านหลักสูตรในระดับภาค โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม ส่วนในระดับชาติ โนมไป
ทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในค่านิยมโรงเรียนและค่านิยมโรงเรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติ
โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม ค่านิยมสอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติ โนมไปทางลัทธิ
พัฒนาการนิยม และด้านกระบวนการเรียนการสอนในระดับภาค โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม
ส่วนระดับชาติ โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทักษิณพบว่าทั้งในระดับภาคใต้และระดับ
ชาติ โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยมสูงสุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าค่านิยมมุ่งหมายการศึกษา
ในระดับภาค โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ในระดับชาติ โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม
ด้านหลักสูตรทั้งในระดับภาคและระดับชาติ โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ค่านิยมโรงเรียน
ค่านิยมโรงเรียนและด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติ โนมไปทางลัทธิ
พัฒนาการนิยม

เมื่อรวมทุกระดับการศึกษาพบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับชาติ โนมไปทางลัทธิ
พุทธปรัชญาการศึกษาสูงสุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาและ
ด้านกระบวนการเรียนการสอน โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ด้านหลักสูตร โนมไปทาง
ลัทธิปฏิรูปนิยม ค่านิยมโรงเรียนและค่านิยมโรงเรียน โนมไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม และค่านิยมสอน โนม
ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทวารวดีพบว่าในระดับภาคตะวันตก โนม
ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ส่วนระดับชาติ โนมไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา เมื่อพิจารณา

แต่ละท่านพบว่าในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาและค่านิยมกระบวนการเรียนการสอนใหม่ไปทาง
 ลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับชาติ ค่านิยมหลักสูตรระดับภาคใหม่ไป
 ทางลัทธิปฏิรูปนิยม ระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ค่านิยมโรงเรียนระดับ
 ภาคใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิรัตนครนิยม ค่านิยมผู้สอน
 ใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมทั้งในระดับภาคและระดับชาติ ค่านิยมผู้เรียนใหม่ไปทาง
 ลัทธิพัฒนาการนิยมในระดับภาค ส่วนระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิอรรถิถาวันนิยม

เมื่อพิจารณาเฉพาะในสหวิทยาลัยทักษิณพบว่าในระดับภาคได้ใหม่ไปทางลัทธิ
 ธิพัฒนาการนิยม ส่วนระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา เมื่อพิจารณาแต่ละ
 ท่านพบว่าค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาระดับภาคใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา ระดับ
 ชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม ค่านิยมหลักสูตรทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิ
 ปฏิรูปนิยม ค่านิยมโรงเรียนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิอรรถิถาวันนิยม ค่าน
 ิยมผู้สอนทั้งในระดับภาคและระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ค่านิยมผู้เรียนในระดับภาค
 ใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ส่วนระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิอรรถิถาวันนิยม และค่าน
 ิยมกระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับภาคได้และในระดับชาติต่างก็ใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญา
 การศึกษาเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
 วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ แยกวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน
 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
 วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ในระดับชาติ จำแนกตามตัวแปร
 อิสระ มีดังนี้

อาจารย์ที่มีอายุ วุฒิการศึกษา สถานศึกษาที่สำเร็จในระดับสูงสุด
 คณะวิชาที่สอน วิชาเอก วิชาโท ที่จบการศึกษา ประสบการณ์นอกสถาบัน ความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ควรปรับปรุงหรือส่งเสริม และประสบการณ์การทำงานทางการ
 ศึกษาต่างกัน มีความต้องการปรัชญาการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การปฏิบัติงานหรือประชุมทางวิชาการในต่างประเทศ ประสบการณ์ในสหวิทยาลัย ภูมิสำเนา ความสามารถพูดภาษาท้องถิ่น และศาสนาที่นับถือต่างกัน มีความต้องการปรัชญาดการศึกษามากแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบปรัชญาดการศึกษามากความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ในระดับภาคและระดับชาติ จำแนกตามลัทธิปรัชญาดการศึกษามากแต่ละท่าน ทั้ง 6 ท่าน มีดังนี้

ปรัชญาดการศึกษามากความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ในระดับชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในท่านหลักสูตร ท่านโรงเรียน ท่านผูสอน ท่านผูเรียน และท่านกระบวนการเรียนการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปรัชญาดการศึกษามากความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีในระดับภาคตะวันตกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในท่านจุดมุ่งหมายการศึกษา ท่านหลักสูตร ท่านโรงเรียนและท่านผูเรียน ส่วนในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในท่านหลักสูตร ท่านโรงเรียน ท่านผูสอน ท่านผูเรียนและท่านกระบวนการเรียนการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปรัชญาดการศึกษามากความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในท่านจุดมุ่งหมายการศึกษา ท่านหลักสูตร ท่านโรงเรียนและท่านผูเรียน ส่วนในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในท่านหลักสูตร ท่านโรงเรียน ท่านผูสอนและท่านผูเรียน นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูระหว่างสหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณทั้งในระดับภาคและระดับชาติ
ผลการวิจัยมีดังนี้

ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูระหว่าง
สหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคตะวันตกกับภาคใต้แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ในลัทธินิรันดรนิยม ส่วนในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ในลัทธินิรันดรนิยม

เมื่อพิจารณาแต่ละระดับการศึกษา ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ระดับประถมศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูระหว่างสหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคตะวันตกกับภาคใต้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับมัธยมศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูระหว่างสหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคตะวันตกกับภาคใต้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับอุดมศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูระหว่างสหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคตะวันตกกับภาคใต้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในระดับชาติไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับอาชีวศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยกับสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคตะวันตกกับภาคใต้แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 เช่นกัน เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ
ตามลัทธิปรัชญาการศึกษา 6 ลัทธิ พบว่าในสหวิทยาลัยทวารวดีระหว่างระดับภาคตะวันตก
กับระดับชาติอาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ในลัทธิสารัตถนิยมและลัทธิปฏิรูปนิยม

ส่วนในสหวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้กับระดับชาติอาจารย์มีความ
ต้องการปรัชญาการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละ
ลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลัทธิสารัตถนิยมและลัทธิ
ปฏิรูปนิยมเช่นกัน

3.5 เปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์
วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ ระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ
ตามลัทธิปรัชญาการศึกษา 6 ลัทธิ และค่านต่าง ๆ ทั้ง 6 ค่าน ผลการวิจัยมีดังนี้

(1) ค่านจูงนุ่หมายการศึกษา ปรัชญาการศึกษาตามความ
ต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับ
ชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลัทธิปฏิรูปนิยม ส่วนในสหวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้
กับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลัทธิรัตนนิยมและลัทธิปฏิรูปนิยม

(2) ค่านหลักสุทร ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติในลัทธิอรรถิภาวนิยม ส่วนในสหวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้กับระดับ
ชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลัทธิอรรถิภาวนิยมเช่นกัน

(3) ค่านโรงเรียน ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติในลักษณะพัฒนาการนิยมและพุทธปรัชญาการศึกษา ส่วนในมหาวิทยาลัยทักษิณ ระหว่างระดับภาคใต้กับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะปฏิรูปนิยมและพุทธปรัชญาการศึกษา

(4) คำนวณผู้สอน ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยหัวราวทีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในมหาวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้กับระดับชาติพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(5) คำนวณผู้เรียน ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยหัวราวทีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในมหาวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้กับระดับชาติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะสารัตถนิยม

(6) คำนวณกระบวนการเรียนการสอน ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยหัวราวทีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะสารัตถนิยมและลักษณะปฏิรูปนิยม ส่วนในมหาวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้กับระดับชาติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะสารัตถนิยมและลักษณะปฏิรูปนิยมเช่นกัน

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ของปรัชญาการศึกษาระหว่างระดับภาคกับระดับชาติตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยหัวราวทีและมหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยมีดังนี้

ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยหัวราวทีในระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน

ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคใต้ กับระดับชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อแยกพิจารณาแต่ละระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีในระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับประถมศึกษา ส่วนในระดับอุดมศึกษาไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนในสหวิทยาลัยทักษิณระหว่างระดับภาคใต้กับระดับชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับประถมศึกษา อุดมศึกษาและอาชีวศึกษา และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับมัธยมศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ

1.1 การวิจัยครั้งนี้พบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีในระดับภาคตะวันตกเมื่อรวมทุกระดับการศึกษาแล้วโน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด และปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคใต้โน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุดเช่นกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ไต่ถามมาแล้วในบทที่ 2 กล่าวคือ

ผลงานวิจัยของ อรสา สุขเปรม พบว่าแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครโน้มไปทางลัทธิประสบการณ์นิยมสูงสุด ผลงานวิจัยของ รชนี จีตเสนีย์ พบว่าแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคใต้โน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ผลงานวิจัยของ อภัสรี ไชยคุนา พบว่าอาจารย์ นักศึกษา และครูประจำการในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือมีแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาโน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมทั้ง 3 กลุ่ม ผลงานวิจัยของ เชาว พันธ์นอย พบว่าแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูโน้มไปทางลัทธิปฏิบัตินิยม และผลงานวิจัยของ

สุรินทร์ รัชชาติ พบว่าความเชื่อทางปรัชญาการศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาโดย
ส่วนรวมโน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม

จากผลการวิจัยเหล่านี้จะเห็นได้ว่าแนวคิด ความเชื่อทางปรัชญาการศึกษา
ของอาจารย์วิทยาลัยครูโน้มไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด เมื่อผลการวิจัยนี้พบว่าปรัชญา
การศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัย
ทักษิณทั้งในระดับภาคตะวันตกและระดับภาคใต้โดยส่วนรวมทุกระดับการศึกษาโน้มไปทางลัทธิ
พัฒนาการนิยมเช่นกัน จึงอาจจะมีสาเหตุพอจะอธิบายได้ดังนี้

ก. ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม เป็นที่รู้จักและเข้าใจกันอย่าง
แพร่หลายในประเทศไทย มีวิธีการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
มีประสบการณ์ตรง ให้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ เชื่อกันว่าจะเป็นการ
จัดการศึกษาที่เกื้อประโยชน์กับผู้เรียนได้จริง เพราะมีใ้ผู้เรียนได้รู้แค่เฉพาะเนื้อหาวิชา
อย่างกว้างขวางเหมือนอย่างการจัดการศึกษาที่ยึดเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญแต่เพียงอย่างเดียว

ข. นักการศึกษาไทยที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาและผลิตบุคลากร
ทางการศึกษาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นคนที่มีจำนวนมากที่ได้รับทุนจากประเทศ
สหรัฐอเมริกาให้ไปศึกษาต่อที่นั่น¹ ทำให้ได้รับแนวคิดของลัทธิพัฒนาการนิยมซึ่งกำลังเป็นที่
แพร่หลายอยู่ในประเทศนั้น ให้นำมาทดลองและเผยแพร่ในประเทศไทย ลัทธิพัฒนาการนิยม
จึงได้เข้ามามีอิทธิพลอยู่ในการจัดการศึกษาของไทย "เพราะแม้แต่อาจารย์ที่จบการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยภายในประเทศก็ยังได้รับการถ่ายทอดแนวความคิดทางปรัชญาการศึกษา
พัฒนาการนิยมตามไปด้วย"² ปรัชญาการศึกษานี้จึงได้เข้ามามีอิทธิพลต่อความต้องการ

¹ Albert A. Blum, Teacher Unions and Associations: A Comparison Study (Chicago: University of Illinois Press, 1969), p.285.

อ้างอิงใน ไพฑูริย์ สินลารัตน์, "อนาคตของการศึกษาในประเทศไทย" ปรัชญาและปรัชญา
การศึกษาไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 13.

²อรพันธ์ เจือศิริภักดิ์, "มหาวิทยาลัยไทยกับการถ่ายทอดความรู้ตะวันตก"
วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม-กันยายน 2527): 99.

ปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูควายเช่นกัน

ค. จากผลงานการวิจัยของกรมการฝึกหัดครูเกี่ยวกับความต้องการเทคนิคอาชีพในท้องถิ่นพบว่าอาชีพที่เป็นที่ต้องการของเขตนบริการในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ 3 อันดับแรกคือ อาชีพพืชไร่ พืชสวน และเลี้ยงปศุสัตว์ และในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้มีเทคนิคอาชีพที่เป็นที่ต้องการคือการทำสวนยาง การประมง การเลี้ยงสัตว์³ ทั้งนี้ได้กล่าวรายละเอียดมาแล้วในมหน้า อาชีพเหล่านี้จะเรียนรู้ให้โดยลึกลงนั้นจะคงอาศัยการลงมือทำ การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ จึงจำเป็นจะต้องอาศัยวิธีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมที่เน้นการฝึกประสบการณ์ในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

ง. ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมมีลักษณะที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งเป็นแผนการศึกษาที่กำลังใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในปัจจุบันนี้ เช่น ในหมวดความมุ่งหมาย ใ้ระบุว่า "การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคมโดยเน้นการศึกษาเพื่อสร้างความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคงและความผาสุกร่วมกันในสังคมไทย"⁴ การที่ดีว่าการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิตนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักประสบการณ์นิยมที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษาคือการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก (The general objective of education is more education) หมายความว่า การเรียนรู้ที่ได้รับในแต่ละครั้งจะเป็นวิถีทางให้

³กรมการฝึกหัดครู, รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการเทคนิคอาชีพในท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2527), หน้า 103-150.

⁴สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2520), หน้า 2.

⁵Butler, J. Donald, Four Philosophies and their Practice in Education and Religion (New York: Harper - Row, 1957), P.387.

อ้างถึงในศักดิ์ ประสงค์ประทานพร, ปรัชญาการศึกษาฉบับพื้นฐาน (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์, 2526), หน้า 63.

เกิดการเรียนรู้ใหม่กว่าต่อ ๆ ไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ในแผนการศึกษาแห่งชาติยังได้ระบุไว้ในหมวดระบบการศึกษาว่า "การจัดการศึกษาในทุกระดับจะต้องมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รักการทำงานและสนใจที่จะมีส่วนร่วมในภารกิจของส่วนรวมตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย"⁶ ก็เป็นหลักการที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยซึ่งเป็นระบอบการปกครองของประเทศไทยนั้นเป็นวิธีการเดียวกันกับการจัดการศึกษามปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมที่จะต้องส่งเสริมประชาธิปไตยและความร่วมมือในการเรียนการสอน ทั้งนี้แผนการศึกษาแห่งชาติจึงอาจจะมีอิทธิพลต่อความต้องการปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูด้วย

ทว่าเหตุผลดังกล่าวมานี้จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับภาคตะวันออกเฉียงใต้ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม

1.2 ในระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณเมื่อรวมทุกระดับการศึกษาปรากฏว่าไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา และเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะแต่ละสหวิทยาลัยพบว่าความต้องการปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในระดับชาติต่างก็ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาสูงสุดทั้งสองสหวิทยาลัย จากผลการวิจัยดังกล่าวพอจะอธิบายได้ดังนี้

พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาเป็นเวลานาน คำสอนของพุทธศาสนาซึมซาบอยู่ในวิถีการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งในค่านิยมการจัดการศึกษาซึ่งคนไทยสมัยก่อนเรียนหนังสือกับพระที่วัด "ปรัชญาการศึกษาของไทยจึงเป็นการศึกษาที่ต้องอยู่กับพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก การศึกษาคือการได้เรียนกับพระ การบวชคือการเรียนในชั้นสูงจากระบบคณา หนังสือที่เรียนก็เป็นหนังสือพระหรือธรรมะแทบทั้งหมด"⁷ เพราะฉะนั้นอิทธิของพุทธศาสนาต่อการจัดการศึกษาไทยในอดีตจึงมีอยู่มาก

⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, หน้า 7.

⁷ศักดา ปรากฏประทานพร, ปรัชญาการศึกษามับพื้นฐาน, หน้า 153.

ต่อมาเมื่อประเทศไทยได้พัฒนาประเทศตามแบบอย่างของอารยธรรมตะวันตก ให้นำความคิดทางการศึกษามากมายของชาวตะวันตกมาใช้กันมากขึ้น การจัดการศึกษาจึงได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาน้อยลงตามลำดับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กก็ลดลง วิชาที่เรียนก็เป็นทางโลกมากขึ้น วัดไม่ไ้เป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษาเหมือนอย่างแต่ก่อน การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันจึงได้เปลี่ยนแปลงไปจากปรัชญาการศึกษาที่อิงอยู่กับพุทธศาสนาตั้งแต่ก่อน

แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้ก็กลับพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในสังคมหลายประการ ดังที่พระราชวรมนีไ้กล่าวว่

เมื่อแยกการศึกษาออกไปจากวัดแล้วไม่นานนักชีวิตความเป็นอยู่บ้านอื่น ๆ ของชาวบ้านก็พลอยห่างเหินออกไปจากวัดด้วย เว้นแต่ในชุมชนชนบทซึ่งยังพึ่งพาอาศัยการศึกษาบางส่วนจากวัด คนรุ่นหลัง ๆ ที่เขามารับบิณฑบาตในงานต่างๆ ของรัฐและของสังคมสมัยใหม่ก็เป็นผู้ที่ไม่เคยกับวัดและพระสงฆ์มาก่อน วัดกับสังคมเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันแบบคนต่างกลุ่ม ไม่เข้าใจปัญหาของกันและกัน และมักเข้าใจผิดกันไ้ได้ง่าย ทำให้เกิดความพิรุธพิการเริ่มตั้งแต่ทัศนคติที่เกี่ยว⁸

ท่านพุทธทาสภิกขุไ้กล่าวถึงระบบการศึกษาในปัจจุบันว่าเป็นเหมือนกับหมาหางคว้น คือสอนกันแต่หนังสือกับวิชาชีพ เพียงแต่ต้องการสร้างคนให้เป็นคนเก่งหรือเป็นเลิศทางวิชาการ แต่ไม่ไ้เน้นให้เป็นคนที่มีศีลธรรม ไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น⁹

สุมน อมรวิวัฒน์ ไ้กล่าวถึงปัญหาการจัดการศึกษาของไทยว่

กระทรวงศึกษาธิการไ้ทุ่มเทงบประมาณอย่างมากมาใช้ในการจัดหลักสูตร จัดสถานที่ฝึกงาน จัดหาอุปกรณ์เพื่อฝึกและสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ จะเป็นไปไ้หรือไม่ที่เป่าหมายว่ "การศึกษาคืองานอาชีพ" นี้ยังไม่บรรลุผลเพราะเป่าหมายดังกล่าวมุ่งผลแห่งสภาพของการมีรายได้อีกหรือการมี

⁸พระราชวรมนี, การศึกษาของคณะสงฆ์: ปัญหาที่รอทางออก (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมล คีมทอง, 2529), หน้า 12-13.

⁹พุทธทาสภิกขุ, มหาวิทยาลัยค่อหางสุนัข (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมบุษยา, 2526), หน้า 2-3.

ทรัพย์สิน แต่มีไคตั้งเป้าหมายไปสู่การแสวงหาทรัพย์สินอย่างถูกวิธีและถูกต้องของบรรณ
ชาดการเน้นในแง่ของคุณธรรมในวงอาชีพ การฝึกจิตใจ และการพัฒนาปัญญา
ซึ่งจะทำให้บุคคลไม่ทำงานเพื่อ "ไคที่มีเงิน" แต่ทำงานเพื่อ "การอยู่กันอย่าง
พอดี" ¹⁰

ปรีชา ช่างขวัญยืน ไคเสนอแนะในการจัดการศึกษาเพื่อการแก้
ปัญหาสังคมในปัจจุบันว่า

ถ้าเราให้การศึกษาคู่มือหลักพุทธศาสนาแทนปฏิบัตินิยมแล้ว เราจะไคคนที่
เรียกว่าศึกษาคู่มือบัณฑิตที่แท้ คือมีโซมิแต่ความรู้วิชาที่พออย่างเกี่ยว แต่ดูจะเป็น
คนดีด้วย ความเป็นคนดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญของการใช้ความรู้ เราจะเห็นไคบางคนที่มี
มีความรู้ในปัจจุบันเป็นอันมากใช้ความรู้เพื่อหาประโยชน์ใส่ตัว นำความเฉลียว
ฉลาดของตนไปใช้ทำลายผู้อื่นเพื่อลาภยศสรรเสริญของตน ใช้สติปัญญาเพื่อเลียด
กฎที่เป็นโทษแก่ประโยชน์ของตน เมื่อเป็นเช่นนี้คุณยิ่งฉลาดขึ้นก็ยิ่งเป็นภัยแก่
ประเทศชาติมากขึ้น หากไม่มีความดีคอยควบคุมอยู่ ¹¹

จากสาเหตุดังกล่าวนี้ทำให้นักการศึกษาไทยหลายท่านเห็นความสำคัญและ
ความจำเป็นที่จะต้องสร้างพื้นฐานปรัชญาการศึกษาที่เป็นของเราเองขึ้นมา โดยอาศัย
หลักพุทธปรัชญาซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทยที่มีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติอยู่
แล้วนั้นมาประยุกต์เป็นปรัชญาการศึกษาที่ง่ายและละเอียดที่เสนอไว้ในบทที่ 2 แล้ว จนในที่สุด
ส่วนงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ไคจัดโครงการเสนอ
หลักวิชาการตามแนวทางพุทธศาสตร์ขึ้นในปี พ.ศ. 2524 มีศาสตราจารย์ ดร.ระวี
ภาวิไล เป็นประธานกรรมการ และมีศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี เป็นประธาน

¹⁰สุมน อมรวิวัฒน์, การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ
(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีธรรมสาร, 2528), หน้า 28.

¹¹ปรีชา ช่างขวัญยืน, "การศึกษาจริยศาสตร์สังคมในพุทธศาสนาในเชิง
วิจารณ์" (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 150-151.

คณะกรรมการฝ่ายศึกษาศาสตร์ความแนวพุทธศาสตร์¹² ทำให้การนำพุทธปรัชญามาเป็น
ปรัชญาการศึกษาแบบใหม่ในการจัดการศึกษาของไทยได้รับการเสนอโดยมีรูปแบบคำอธิบายที่
ชัดเจนขึ้น และเป็นที่แพร่หลายในหมู่นักการศึกษาและผู้ที่สนใจมากขึ้น

การเสนอให้ใช้พุทธปรัชญาเป็นปรัชญาแบบใหม่ในการจัดการศึกษา
ของไทยนั้น จิตรกร ตั้งเกษมสุข เห็นควยกับแนวคิดนี้ โดยกล่าวว่า "พุทธปรัชญาสามารถ
ตอบคำถามสำคัญ ๆ ทางการศึกษา เนื้อหา ตลอดจนบทบาทของครูและศิษย์ในการเรียน
การสอนได้อย่างมีเอกภาพและสมเหตุสมผลทีเดียว"¹³

จากเหตุผลที่กล่าวมานี้จึงอาจจะเห็นสาเหตุให้อาจารย์วิทยาลัยครูใน
สหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณตระหนักถึงปัญหาการจัดการศึกษาในระดับชาติที่
จำเป็นจะต้องจัดการศึกษาให้ผูเรียนเป็นผู้มีจิตใจสูงและมีคุณธรรมควบคู่ไปกับค่านวิชาการ
ควย จึงทำให้มีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับชาติโดยภาพรวมทุกระดับการศึกษา
ใหม่ไปทางลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาดังกล่าว

1.3 ผลการวิจัยปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครู
ในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคและระดับชาติ แยกตามระดับการ
ศึกษา วิเคราะห์ผลการวิจัยได้ดังนี้

ระดับประถมศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีมีความ
ต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับภาคตะวันตกใหม่ไปทางลัทธิสรวัดถนินิยม และในสหวิทยาลัย
ทักษิณอาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับภาคใต้ใหม่ไปทางลัทธิ
พัฒนาการนิยมสูงสุด

¹² คุรายละเอียจจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ศึกษาศาสตร์
ความแนวพุทธศาสตร์ ภาคที่ 1 ปรัชญาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

¹³ จิตรกร ตั้งเกษมสุข, พุทธปรัชญากับปรัชญาการศึกษาไทย (กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์เคล็คไทย, 2525), หน้า 136-137.

ผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีมีความต้องการ
 ปรึชญาการศึกษาระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ไปทางลัทธิสารัตถนิยมนั้นอาจจะเป็น
 เพราะต้องการให้การศึกษาในระดับประถมศึกษานั้นควรจะเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการให้
 ความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาการ มุ่งที่จะพัฒนาสติปัญญาและค่านิยมของเด็กให้เป็นผู้ที่มีความ
 เฉลียวฉลาดและมีความประพฤติดีงาม ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญในปรัชญาการศึกษาสารัตถนิยม
 ที่ต้องการให้ "โรงเรียนทำหน้าที่อันแท้จริงของคนคือพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนและถ่ายทอด
 วัฒนธรรมให้เด็กเสียก่อนจึงค่อยไปสนใจหน้าที่อื่น"¹⁴ และสาเหตุที่อาจารย์วิทยาลัยครู
 ต้องการให้การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้เน้นทางด้านเนื้อหาวิชาเป็น
 สำคัญนั้นอาจจะเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้
 ยังไม่ดีเท่าที่ควรก็ได้ เพราะจากการรายงานผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการ
 ศึกษาแห่งชาติพบว่าการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้
 มีปัญหาที่สำคัญคือปัญหาเด็กตกชั้น ปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนแต่ละ
 โรงเรียนและปัญหาขาดครูที่มีความสามารถพิเศษ¹⁵ ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจจะแก้ไขได้ด้วยการ
 การจัดการศึกษาตามปรัชญาการศึกษาสารัตถนิยม จากสาเหตุที่กล่าวมานี้จึงอาจจะเป็น
 เหตุที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีมีความต้องการปรัชญาการศึกษาใน
 ระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ไปทางลัทธิสารัตถนิยมสูงสุด

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการ
 ปรัชญาการศึกษาระดับประถมศึกษาในภาคใต้ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุด และ
 การที่อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการ

¹⁴ ศักดา ปรากฏประทานพร, ปรัชญาศึกษามับพื้นฐาน, หน้า 90.

¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานผลการวิจัยโครงการ
 วิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การพิมพ์พระนคร,
 2526), หน้า 1-4.

ปรัชญาการศึกษาระดับประถมศึกษาในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมเช่นกัน
อาจจะอธิบายได้ดังนี้

ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ว่าด้วยโครงสร้างและ
เนื้อหากล่าวไว้ว่า "การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนนั้นให้จัดโดยยึดหยุ่นตามพัฒนาการ
ของเด็กและความเหมาะสมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ"¹⁶ และ "การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพท้องถิ่นและความ
สนใจของผู้เรียน"¹⁷ นี่มีหลักการที่สอดคล้องกับลัทธิพัฒนาการนิยมที่มุ่งให้ "การเรียนรู้
การสอนเน้นที่ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สิ่งที่เรียนที่สอนควรเป็นประโยชน์
สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุด"¹⁸ และ "ต้องการ
ให้ผู้เรียนค้นพบปัญหาด้วยตัวเองในระหว่างที่มีกิจกรรมทางการเรียนในห้อง เมื่อพบปัญหา
แล้วก็หาทางแก้ไขและทำให้สิ่งแวดล้อมของคนดีขึ้น"¹⁹ อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะเข้าใจ
และเห็นด้วยกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับ
สภาพท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะแต่ละท้องถิ่นของประเทศไทยมีลักษณะแตกต่างกันไป ก็ควรที่จะ
จัดการศึกษาให้เหมาะกับท้องถิ่นนั้น ๆ จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด ดังเช่นที่ภาคใต้ของ
ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมและลักษณะสังคมเศรษฐกิจแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๆ ดังที่ได้
กล่าวมาแล้วในบทนำ จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษา
พัฒนาการนิยม

¹⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521,
(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521), หน้า 4.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน.

¹⁸ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น, หน้า 82-85.

¹⁹ ศักดา ปรากฏประทานพร, ปรัชญาศึกษามับพื้นฐาน, หน้า 67.

ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมยังมีหลักการที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในระดับประถมศึกษา กล่าวคือเด็กที่อยู่ในวัย 6-12 ขวบ เป็นวัยที่มีพัฒนาการและความต้องการแตกต่างจากวัยอื่นคือ "เด็กจะมีพัฒนาการในเรื่องใดก็ต้องการถึงวุฒิภาวะในเรื่องนั้น และได้รับการเรียนรู้ในเรื่องนั้นเสียก่อน และการที่เด็กแต่ละคนมีการเจริญเติบโต มีพัฒนาการและการเรียนรู้ต่างกันเนื่องมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมต่างกัน จึงควรจัดการเรียนการสอนให้สนองความแตกต่างของเด็ก"²⁰ และ "เด็กวัยประถมศึกษามีความอยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้นที่จะทำและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ การสอนควรเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและศึกษาค้นคว้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด"²¹ ในขณะที่ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมก็ถือว่า "การศึกษาจะต้องให้การศึกษาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป ความถนัด ความสนใจและลักษณะพิเศษของผู้เรียนควรได้รับความสนใจและได้รับการส่งเสริมให้มากที่สุด"²²

จากสาเหตุที่กล่าวมานี้จึงเชื่อว่าอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับประถมศึกษาในภาคใต้ใหม่ไปทางลัทธิ พัฒนาการนิยม และอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับประถมศึกษาในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุดเช่นกัน

ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปทางลัทธิรัตนนิยม ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคใต้ใหม่ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม และปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับชาติ

²⁰ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ย์, การประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525), หน้า 32-33.

²¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

²²ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น, หน้า 82.

โหมไปทางลัทธิพัฒนาการนิยม ผลการวิจัยดังกล่าวอาจอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปทางลัทธินิรันครนิยม นั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์วิทยาลัยครูมีความเห็นว่าการให้นักเรียนรู้จักตนเอง มีพัฒนาการทางสติปัญญาและมีเหตุผลเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของปรัชญาการศึกษา นิรันครนิยมเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเล็งเห็นว่าจะต้องพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนในระดับนี้ให้มีความสามารถสูงขึ้น "เนื่องจากการเรียนในระดับมัศึกษานั้นทั้งผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียนจำนวนมากต่างก็อยากจะให้เรียนเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ยังไม่จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนใดไม่สนใจที่จะสอนตามแนวข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยก็คงจะถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก"²³ ปัจจุบันนี้การสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยยังเน้นที่การวัดสติปัญญาจากเนื้อหาวิชาการเป็นส่วนใหญ่ จึงควรจัดการศึกษาในระดับภาคโดยเน้นการพัฒนาสติปัญญาให้มากขึ้น จึงจะทำให้ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในระดับภาคพอจะมีความรู้ไปสอบแข่งขันกับนักเรียนจากที่อื่นโดยเฉพาะในเมืองหลวงเพื่อให้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น จึงอาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษานิรันครนิยม

อีกประการหนึ่งคือปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมนั้นนอกจากเน้นความล้ำเลิศทางสติปัญญาแล้วยังฝึกความเป็นผู้มีเหตุผล โดยให้นักเรียนได้อภิปราย ถกเถียงด้วยการใช้ความรู้ ความคิดและสติปัญญาของตนเองให้มากที่สุด อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องฝึกให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นผู้ที่กระทำการใด ๆ อย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้อายุระหว่าง 13-20 ปี "เป็นวัยที่มักสร้างพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคม เช่นการคิดยาเสพติด การก่อวิวาทหรือการทำร้ายร่างกาย การกอดคอก

²³สินีนาด สัตยมาศ, "บทบาทของวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาไทยในปัจจุบัน" วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (มกราคม-มีนาคม 2528): 29.

อาชญากรรม โจรกรรม การประพฤติปฏิบัติในลักษณะคึกคะนอง ความประพฤติในเรื่องเพศที่แสดงกันในที่เบียดเบียนและเกินขอบเขต"²⁴ ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาควรฝึกและอบรมให้นักเรียนในวัยนี้กระทำการใด ๆ อย่างมีเหตุผลและใช้สติปัญญาควบคู่กันไปจึงจะแก้ปัญหาของผู้เรียนในวัยนี้ได้

ทว่าเหตุผลที่กล่าวมานี้จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับภาคตะวันออกเฉียงใต้ไปทางลัทธิวินัยนิยม

ผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับภาคใต้ไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมอธิบายได้ว่าเนื่องจากลัทธิพัฒนาการนิยมมีหลักการที่ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ โดยยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียน จึงอาจจะเป็นปรัชญาการศึกษาที่เหมาะสมกับภาคใต้ของประเทศไทยเพราะมีลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาต่าง ๆ ที่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ ทั้งนี้ได้กล่าวมาแล้ว

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับชาติไปทางลัทธิพัฒนาการนิยมสูงสุดเช่นกันนั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการให้การจัดการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษาที่จบในตัวเองในแต่ละระดับ กล่าวคือผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจในอาชีพ ใฝ่หาความรู้ความถนัดของแต่ละคน ทั้งนี้ถ้าหากผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นก็จะสามารถออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิตใฝ่หาความสมควร ซึ่งหลักการจัดการศึกษาให้จบใน

²⁴สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย, "เยาวชนไทยกับสังคมปัจจุบัน" มิตรครู ปีที่ 27 ฉบับที่ 8 ปีถัดหลัง (เมษายน 2528): 20-21.

ตัวเองในแต่ละระดับนี้มีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ที่ใ้ระดับใหม่วิชาบังคับในวิชาการงาน มีวิชาให้เลือก 5 สาขา คือ การดูแลรักษายาน งานช่างในยาน งานเกษตร งานผ้าและการปักเย็บ งานอาหารและโภชนาการ และมีวิชาอาชีพให้เลือกอีก 5 สาขา คือ เกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม ธุรกิจ นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์²⁷ ส่วนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ก็มีวิชาบังคับในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพให้นักเรียนเลือกเลือก 6 สาขา คือ ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และศิลปกรรม²⁸ ทั้งนี้การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาใหม่มีลักษณะที่จบในตัวเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาในแต่ละระดับสามารถออกไปประกอบอาชีพได้นั้นจะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานตามความถนัดได้เป็นอย่างดีจึงเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาที่พัฒนาการนิยมนั้นเอง

ระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีในระดับภาคตะวันตกใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม ปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคใต้ใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม และความต้องการปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมเช่นกัน ผลการวิจัยดังกล่าวอาจจะอธิบายได้ดังนี้

สังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างรวดเร็วจากการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกทำให้มีผลกระทบต่อการก่อกระบวนการศึกษา วัฒนธรรม ระบบสังคม

²⁵กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 18-19.

²⁶กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การพิมพ์, 2523), หน้า 9-10.

ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยี ประกอบกับการขยายตัวของเศรษฐกิจและการเพิ่มของประชากรมีผลต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการปรับตัวของประชาชนซึ่งมีแต่ความเร่งรีบ แข่งขัน แข่งขัน มีปัญหาที่ซับซ้อนแตกต่างไปจากเดิม คนไทยต้องเผชิญกับปัญหาความปั่นป่วนสับสนทั้งในสถาบันครอบครัว การศึกษาและสภาพสังคมโดยทั่วไป "ปัญหาสำคัญที่นำวิกฤตกังวลอย่างยิ่งก็คือการที่ระบบและการจัดการศึกษาไม่มีการไหวตัวให้ทันกับแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง เมื่อการศึกษาต้องวิ่งตามหลังการเปลี่ยนแปลงและวิ่งไม่ทันอยู่เสมอ ย่อมหมายถึงการที่มนุษย์และสังคมต้องเผชิญกับอันตรายในการที่จะคงอยู่กับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เราไม่ต้องการ"²⁷ จากสภาพปัญหาสังคมดังกล่าวนี้อาจจะเห็นสาเหตุให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการให้จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาใช้ปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยม เพราะลัทธินี้ถือว่าจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาคือ "การส่งเสริมการปฏิรูปสังคม (Social Reform) ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างสังคมใหม่ในอนาคตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และสังคมที่สร้างขึ้นนั้นต้องเป็นสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง (Genuine Democracy) โรงเรียนมีลักษณะเป็น Future Centered) และมีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิด"²⁸ จึงเชื่อว่าลัทธิปฏิรูปนิยมจะเป็นลัทธิปรัชญาการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาออกไปอยู่ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างสรรค์ให้สังคมมีความสงบสุขได้

เมื่อพิจารณาถึงผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 18 - 22 ปี เป็นช่วงที่เริ่มจากการเริ่มต้นเป็นผู้ใหญ่และช่วงของการพัฒนาเป็นผู้ใหญ่เต็มที่มีลักษณะที่เด่น ๆ ของผู้เรียนในระดับนี้คือ

1. มีอุดมคติ มีความหวังและความตั้งใจสูงมาก
2. สนใจสังคม สิ่งแวดล้อมและอยากมีความรับผิดชอบ

²⁷ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, "การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย" วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 (เมษายน-มิถุนายน 2527): 6.

²⁸จุมพล พุทธิทธิวิน, "การวิเคราะห์แนวทางการปฏิรูปการศึกษา" ประชาศึกษา (ตุลาคม 2519): 38.

3. สนใจสิ่งใหม่ ใฝ่ใจในการเปลี่ยนแปลงมากกว่าสิ่งอื่น ๆ
4. มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ชอบการบังคับ
5. มีความสามารถทางพุทธปัญญาสูงเรียนอะไรยาก ๆ ได้
6. ถ้าพอใจสิ่งใดจะออกทุ่มเทให้ได้
7. มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสูง²⁹

ผู้เรียนในวัยนี้จึงมีความสำคัญที่จะสร้างและพัฒนาให้เป็นคนที่ช่วยสร้างสรรค์สังคมใหม่ อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะเห็นความสำคัญของการอุทิศตัวว่าเหมาะสำหรับการจัดการศึกษาคามลัทธิปฏิรูปนิยมเพื่อจะไถ่เอาไปปฏิรูปสังคมต่อไป

ในคานจุกมุงหมายการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเมื่อก้าวไฉหลายแห่ง เช่น ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กล่าวว่า "...มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ ...ให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคมและประเทศชาติ"³⁰ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ กล่าวว่า "จุกมุงหมายของการอุทิศตัวศึกษาคามหลักสากลมี 3 ประการคือ การสอน การวิจัยและการบริการสังคม"³¹ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวว่า "โดยหลักสากลแล้วมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนมีหน้าที่หลัก 4 ประการคือ (1) สอนหรือผลิตบัณฑิต (2) วิจัยคือมุ่งแสวงหาความรู้ ทำให้กว้างขวางกระจ่างชัดแจ่มและมีคุณค่า (3) ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (4) การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"³² และสายหยุด จำปาทอง ไท้กล่าวถึงหน้าที่หลัก

²⁹ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, ทูกเรื่องอุทิศตัวศึกษา (กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526), หน้า 113.

³⁰สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, หน้า 8.

³¹ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524), หน้า 6-9.

³²วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "หน้าที่และบทบาทของอาจารย์" วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3-4 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2524): 48-49.

ของวิทยาลัยครู 5 ประการ คือ (1) หน้าที่เกี่ยวกับการสอน (2) วิจัย (3) บริการทางวิชาการให้แก่อสังคม (4) ให้บริการแก่ครูประจำการ (5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติไว้³³ จากจุดมุ่งหมายทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าค่างก็ได้ให้ความสำคัญต่อการให้บริการทางวิชาการแก่อสังคมไว้ทั้งสิ้น การให้บริการสังคมเป็นการช่วยเหลือและยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของคนในสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เท่ากับเป็นการปฏิรูปสังคมในทางหนึ่งก้วยเช่นกัน

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ ได้วิเคราะห์งานบริการชุมชนของมหาวิทยาลัยไทยว่ามี 4 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. การเผยแพร่ความรู้ เป็นการให้ความรู้แก่คนภายนอกก้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การบรรยาย อภิปรายค่าง ๆ การจัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่ เป็นต้น
2. การให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ เป็นการให้ความรู้ในการช่วยแก้ไขปัญหาคงชุมชน เช่น การเป็นวิทยากร เป็นกรรมการ เป็นที่ปรึกษาองค์การรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการให้บริการค่างวิจัยก้วย
3. การร่วมมือในการแก้ปัญหาชุมชน เป็นรูปแบบของประเทศไทยที่กำลังพัฒนาที่มหาวิทยาลัยไปมีส่วนโคยตรงกับการแก้ปัญหาของประเทศไทย เช่น ค่างอาสาพัฒนาโครงการโรงเรียนครูศาสตร์อุปถัมภ์ เป็นต้น
4. การปรับปรุงสมรรถภาพของบุคลากรในหน่วยงานค่าง ๆ งานบริการค่างนี้เป็นการฝึกอบรมสัมมนาจัดประชุมค่าง ๆ ซึ่งเป็นที่นิยมกันทั่วไป³⁴

ค่างนั้นบทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยและนิสิตนักศึกษาที่มีค่างชุมชนและสังคมเป็นบทบาทที่มีประโยชน์ค่างสังคมมากและจะเป็นการจัดที่สัมพันธ์กับค่างค่างการของชุมชนอย่างแท้จริงก้วย

³³กองบรรณาธิการ, "สัมภาษณ์พิเศษ กร.สายหยุด จำปาทอง อธิบดีกรมการฝึกหัดครู" มิตรครู ปีที่ 29 ฉบับที่ 8 (เมษายน 2530): 8.

³⁴ไพฑูริย์ สินลารัตน์, ทุกเรื่องอุดมศึกษา, หน้า 348-349.

และการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการเป็นสำคัญ นอกจากนี้แล้วเมื่อพิจารณาถึงสถาบันอุดมศึกษาในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยนั้นพบว่า "เป็นสถาบันที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ฯลฯ มีภารกิจสำคัญในการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี เอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ ฉะนั้นสถาบันเหล่านี้จึงมีภารกิจในการบริการชุมชนเป็นหลักใหญ่"³⁷ ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษากังกล่าวนี้นี้จึงมีส่วนที่สอดคล้องกับลัทธิปฏิรูปนิยมที่สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นได้

จากเหตุผลดังกล่าวมานี้พอสรุปได้ว่าจากสาเหตุที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากภาวะที่เหมาะสมของผู้เรียน จากบทบาทหน้าที่โดยตรงของสถาบันอุดมศึกษาที่รองรับใช้สังคม รวมทั้งความสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในระดับภาคตะวันตก ภาคใต้และระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิปฏิรูปนิยมสูงสุด

ระดับอาชีวศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปฏิรูปการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีในระดับภาคตะวันตกใหม่ไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม ปฏิรูปการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณในระดับภาคใต้ใหม่ไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยม และความต้องการปฏิรูปการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในระดับชาติใหม่ไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยมสูงสุดเช่นกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวพอจะอธิบายได้ดังนี้

อาชีวศึกษาหมายถึงการศึกษาหาความรู้ความชำนาญเพื่อการประกอบอาชีพ การอาชีวศึกษาในขณะใดขณะหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าของสังคมของประเทศนั้น ๆ³⁸

³⁷พรชูลี อาชวบำรุง, "ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา" วารสารเศรษฐศาสตร์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3-4 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2524): 8.

³⁸ศิริชัย ชินะคังกูร และ เกษร ลิทธิภูประเสริฐ, "ปฏิรูปอาชีวศึกษา" วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2525): 22.

การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาของไทยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และในปัจจุบันมีกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่กำลังดำเนินการสอนเกี่ยวกับอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 5 กรม คือ สำนักงานการศึกษาเอกชน กรมการฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา กรมศิลปากร และกรมการศึกษานอกโรงเรียน³⁹ รวมทั้งที่อยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย การอาชีวศึกษาเป็นระดับการศึกษาที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางอยู่ในปัจจุบันเพราะว่า "จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดปัญหาทางอาชีพและความต้องการผู้ประกอบการอาชีพในค่าน้ำต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การเตรียมบุคคลเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ จึงเพิ่มความจำเป็นและต้องการทั้งในค่าน้ำปริมาณและคุณภาพ"⁴⁰ ทำให้ผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาเพิ่มจำนวนสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อป้อนบุคลากรเข้าสู่ตลาดแรงงานและเป็นการเสริมสร้างอาชีพอิสระและเป็นผู้นำทางค่าน้ำวิชาชีพ ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะเลือกเรียนอาชีวศึกษาสาขาใดนอกจากจะเลือกตามความพอใจหรือความสนใจของคนแล้ว จำเป็นจะต้อง "เลือกให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนโดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน ถ้าจะออกไปเป็นผู้นำทางค่าน้ำวิชาชีพและการประกอบอาชีพอิสระก็จำเป็นจะต้องอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มทางค่าน้ำวิชาชีพนั้นจากหลักสูตรหรือเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วย"⁴¹ เพื่อจะได้เลือกเรียนสาขาวิชาที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาอภิปทานิยมในระดับอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพราะปรัชญาการศึกษาอภิปทานิยมให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและรู้จักตัวเองเป็นสำคัญ คือเห็นว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนควรเริ่มต้นที่ความ

³⁹อนันต์ กรุแก้ว, "แนวทางอาชีวศึกษาในประเทศไทย" วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2525): 72.

⁴⁰ศิริชัย ชินะคังกูร และ เกษร สิทธิภูประเสริฐ, "ปรัชญาอาชีวศึกษา", หน้า 23.

⁴¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 26-27.

อยากของผู้เรียนเอง เน้นการให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้เลือกหรือกระทำไป

ทวีป อภิลิทธิ ไทกล่าวถึงการสร้างคนใหม่คุณภาพ มีอาชีพและพึ่งพาตนเองจากการจัดระบบการศึกษาว่า

จุดเริ่มต้นในการสร้างคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้นั้นก็คือการจัดระบบการศึกษาที่จะต้องเน้นเรื่องการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด เน้นความเป็นไท คือการมีเสรีภาพทางความคิดและกฎกระทำอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนที่เรียนสำเร็จหมายถึงผู้ที่สามารถบังคับตนเองได้ มีความคิดและเหตุผลในการคิดค้นหาทางเลือก รู้จักการตัดสินใจและยอมรับผลกรรม (ทั้งผลดีและไม่ดี) ที่เกิดจากการคิดและตัดสินใจของตนเองเป็นหลัก⁴²

อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของคนให้ มีอาชีพและการพึ่งพาตนเองสอดคล้องกับเหตุผลดังกล่าวนี้ที่เน้นการตัดสินใจ เลือกอย่างมีเสรีภาพ และมีความรับผิดชอบอันเป็นหลักการสำคัญของลัทธิอัตถิภาวนิยม จึงทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาอัตถิภาวนิยมในระดับอาชีวศึกษาสูงสุดทั้งในระดับภาคตะวันออกเฉียงใต้ และระดับชาติ

อนึ่ง การที่ความต้องการปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในระดับอาชีวศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับชาติต่างก็ไต่ไปทางลัทธิอัตถิภาวนิยมสูงสุดเช่นเดียวกันนั้น อาจเป็นเพราะว่าคามหลักการของปรัชญาการศึกษาลัทธินี้ถือว่า "ความรู้ที่เป็นสากลไม่มีและโลกนี้เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หลักสูตรที่แท้จริงต้องไม่เป็นสิ่งที่ตายตัว หรือถูกกำหนดมาโดยผู้มีอำนาจ แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่ช่วยใ้มนุษย์เข้าใจตัวเองได้ดีขึ้น และมีขึ้นเพราะผู้เรียนต้องการ"⁴³ หลักสูตรดังกล่าวนี้จึงสามารถจะนำไปปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสภาพสังคมที่แตกต่างกันออกไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้อาจารย์วิทยาลัยครูต่างก็มีความต้องการปรัชญาการศึกษาอัตถิภาวนิยมสูงสุดทั้งในระดับภาคและระดับชาติ

⁴²ทวีป อภิลิทธิ, "คนไทย ประเทศไทยกับการพึ่งพาตนเอง" คุรุปริทัศน์ 12 (มีนาคม 2530): 50-51.

⁴³ศักดา ปรางค์ประพานพร, ปรัชญาการศึกษาฉบับพื้นฐาน, หน้า 144.

2. การเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครู ระหว่างวิทยาลัยทวารวดีกับวิทยาลัยทักษิณ จำแนกตามแต่ละลัทธิ ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในระดับภาคและระดับชาติ และเมื่อพิจารณาแต่ละลัทธิพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลัทธินิรันดรนิยม โดยในวิทยาลัยทวารวดีมีความถี่จากแบบสอบถามสูงกว่าความถี่ที่คาดหวัง และในวิทยาลัยทักษิณมีความถี่จากแบบสอบถามน้อยกว่าความถี่ที่คาดหวัง เช่นเดียวกันทั้งในระดับภาคและระดับชาติ ผลการวิจัยดังกล่าวอาจจะอธิบายได้ดังนี้

ภาคตะวันตกของประเทศไทยอันเป็นเขตบริการของวิทยาลัยทวารวดีมีลักษณะของสภาพสังคม เศรษฐกิจ รวมทั้งสภาพปัญหาบางประการที่แตกต่างไปจากภาคใต้ของประเทศไทยที่เป็นเขตบริการของวิทยาลัยทักษิณ ที่สำคัญเช่น ในภาคตะวันตกมีลักษณะภูมิประเทศทั้งที่เป็นภูเขา ที่สูง ที่ราบเชิงเขา ที่ราบลุ่มและชายฝั่งทะเล จึงมีสภาพภูมิประเทศแตกต่างกันไปหลายแบบ มีสภาพสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา มีส่วนน้อยที่นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ส่วนสภาพทางบ้านเศรษฐกิจ มีการประกอบอาชีพหลักทั้งทำการเกษตรและมีอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่กำลังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น ส่วนปัญหาทางการศึกษาในภาคนี้ที่สำคัญเช่น ปัญหาเด็กตกชั้น ปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนและปัญหาการขาดครูที่มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น และจากรายงานการวิจัยของกรมการฝึกหัดครู เรื่องความต้องการและความคาดหวังของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อวิทยาลัยครู พบว่ากลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต้องการให้กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตกผลิตครูสาขาวิชาชีพเป็นอันดับแรก ส่วนอันดับรองลงมาคือผลิตในสาขาที่ท้องถิ่นต้องการโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพและการปรับปรุงคุณธรรม จริยธรรมเป็นสำคัญ ดังที่ไถ่กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในบทนำ

ส่วนในภาคใต้ของประเทศไทยอันเป็นเขตบริการของวิทยาลัยทักษิณนั้นมีลักษณะและสภาพปัญหาที่สำคัญคือเป็นบริเวณที่มีภูมิประเทศเป็นแหลมยื่นลงไปทะเล มีพื้นที่ราบชายฝั่งทั้งด้านตะวันตกและตะวันออก เป็นภาคที่มีฝนตกเกือบตลอดปีเพราะได้รับลมมรสุมทั้งสองฤดู ทางชายฝั่งทั้งสองด้านมีทรัพยากรที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจมากมาย มีแหล่งแร่หลายชนิดที่ทำรายได้ให้ประเทศจำนวนมากและมีรายได้ที่สำคัญจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่วนทางด้านสภาพสังคมและการเมืองมีลักษณะที่แตกต่างจากภาคอื่นคือการอยู่ร่วมกันของประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะในสี่จังหวัดภาคใต้ รวมทั้งความแตกต่างทางด้านภาษา ขนบธรรมเนียม

ประเพณี วัฒนธรรม ปัญหาเรื่องเชื้อชาติและปัญหาค่านิยมต่าง ๆ ในด้านปัญหาการจัดการศึกษา นั้นมีปัญหที่สำคัญเช่น จากรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ประกอบของปัญหาที่มีผลต่อสวัสดิภาพ ครูในสามจังหวัดภาคใต้ พบว่าครูผู้สอนในสามจังหวัดภาคใต้ให้ความเห็นว่ามีเนื้อหาของหลักสูตร และแบบเรียนไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จากรายงานของกรมการฝึกหัดครู เรื่องความต้องการและความคาดหวังของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อวิทยาลัยครูพบว่ากลุ่มบุคคลต่าง ๆ ต้องการให้ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ผลิตครูสาขาวิชาชีพในท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง และจากรายงานการวิจัยของ เมตตา นพประดิษฐ์ เรื่องการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูภาคใต้ พบว่าสัมฤทธิ์ ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูภาคใต้ต้องการให้การจัดหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตของวิทยาลัยครู สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในปัจจุบัน ในด้านการสอนอาจารย์ควรใช้การสอน และกิจกรรมหลาย ๆ แบบ ควร เน้นการสอนภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีและให้เปิดสอนวิชาเอกที่ท้องถิ่นต้องการด้วย ทั้งนี้ได้กล่าวรายละเอียดมาแล้วในบทนำ

ดังนั้นจากสาเหตุที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทยมี ลักษณะบางประการที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด อาจารย์วิทยาลัยครูที่อยู่ในแต่ละภาคดังกล่าวอาจจะมี ความเข้าใจสภาพและปัญหาในภาคของตนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งอาจจะมีความต้องการให้ใช้ปรัชญา การศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นดังกล่าว จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ปรัชญาการศึกษา ตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูระหว่างสหวิทยาลัยทวารวดีกับสหวิทยาลัยทักษิณทั้งใน ระดับภาคตะวันออกเฉียงใต้ และระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูใน สหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณในแต่ละด้าน ระหว่างระดับภาคกับระดับชาติ ปรากฏ ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ค่านิยมมุ่งหมายการศึกษา ในระดับภาคตะวันออกเฉียงใต้กับระดับชาติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันในลัทธิปฏิรูปนิยม โดยมีความดีในระดับ ภาคต่ำกว่าระดับชาติ เมื่อพิจารณาเฉพาะในระดับภาคใต้กับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันในลัทธินิรันดรนิยมและปฏิรูปนิยม โดยมีความดีในลัทธิ นิรันดรนิยมในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ และในลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับชาติสูงกว่าระดับภาค ผล การวิจัยดังกล่าวอาจอธิบายได้ดังนี้

การที่อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาในลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับชาติสูงกว่าในระดับภาคนั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์ระเบียบใหม่ของสังคมตามรากฐานประชาธิปไตย การให้เด็กเห็นความสำคัญของสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาตนเองรวมทั้งการช่วยกันแก้ไขปัญหาของสังคมที่เป็นอยู่นี้ให้ดีขึ้นเพราะสภาพสังคมในปัจจุบันเมื่อมองโดยภาพรวมของระดับชาติแล้วจะเห็นว่ามีความหลากหลายทาง ๗ เกิดขึ้นมากมายพร้อม ๆ กับสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในการสร้างและกำหนดค่านิยมมุ่งหมายให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นด้วย ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคตว่า "การศึกษาจะต้องช่วยให้คนไทยตระหนักได้อย่างแท้จริงว่าความสนใจแต่เพียงคุณภาพชีวิตของตนเองและของครอบครัวเท่านั้นยังไม่พอสำหรับชีวิตในอนาคต หากต้องรู้จักและต้องการที่จะได้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในสังคมส่วนรวมทั้งในระดับชุมชนประเทศและระดับโลกด้วย"⁴⁴ ความคิดเห็นดังกล่าวอาจเป็นคำอธิบายว่าทำไมอาจารย์ในวิทยาลัยครูจึงมีความต้องการปรัชญาการศึกษาค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาในลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับชาติสูงกว่าระดับภาค

ส่วนในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ที่มีความต้องการปรัชญาการศึกษาค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาในลัทธิปฏิรูปนิยมต่ำกว่าระดับชาติ แต่มีความต้องการลัทธิรัตนินิยมสูงกว่าระดับชาตินั้นอาจเป็นเพราะว่าค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาของลัทธิรัตนินิยมที่มุ่งพัฒนาสติปัญญาและเหตุผลในตัวผู้เรียนเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์เป็นค่านิยมที่หวังจะให้ผู้เรียนมีชีวิตอยู่อย่างสงบสุขโดยกระทำการใด ๆ อย่างมีเหตุผลและมีน้ำใจต่อกันอันเป็นลักษณะของสังคมไทยมาแต่ดั้งเดิม

อาจารย์อาจจะมองเห็นว่ามีแต่ในระดับท้องถิ่นอย่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคใต้ของประเทศไทยที่เป็นลักษณะสังคมชนบทเป็นส่วนใหญ่จึงยังไม่ได้รับอิทธิพลของความเจริญทางวัตถุ

⁴⁴ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, "การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย" วารสารครูศาสตร์, หน้า 6.

ทางวัตถุเข้ามาครอบงำชีวิตความเป็นอยู่เหมือนอย่างคนในเมืองมากนัก ถ้าสามารถจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้คนเป็นผู้มีเหตุผล มีการพัฒนาจิตใจ และมีสติปัญญาแล้วสังคมในระดับท้องถิ่นของไทยก็จะมีแค่ความสงบร่มเย็นและมีน้ำใจที่ค้ำคั่นคลอออกไป จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิรัตนินิยมในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ

เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามที่ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่จบการศึกษาวิชาเอก โท ต่างกัน มีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจารย์ที่จบการศึกษาวิชาเอก โท ทางการศึกษาที่มีความถี่จากแบบสอบถามมากกว่าความถี่ที่คาดหวัง (ตั้งตารางที่ 36) และเป็นอาจารย์ที่มีจำนวนมากกว่า คือ ร้อยละ 71 ของกลุ่มตัวอย่าง (ตั้งตารางที่ 7) จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยส่วนนี้ที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาทั้งระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติและระดับภาคใต้กับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลัทธิปฏิรูปนิยม ผลการวิจัยนี้จึงอธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ใฝ่สำเร็จการศึกษามาทางค่านิยมการศึกษาซึ่งเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ เป็นผู้ใฝ่เรียนมาตรงกับสายงานที่ปฏิบัติคือเป็น "ครูของครู" เพราะเป็นผู้ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูเป็นสำคัญ จึงอาจจะมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจและความต้องการต่อลักษณะการจัดการศึกษาในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาแตกต่างจากผู้ที่ไม่ใฝ่จบการศึกษาวิชาเอก โท ทางการศึกษาโดยตรง ดังเช่น จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ที่ระบุว่า "มุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม...ให้มีความเข้าใจและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามวิถีทางประชาธิปไตย...ให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกันและเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยมนุษยชาติ"⁴⁵ อันเป็นจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับหลักการของปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยมที่มุ่งสร้างสรรค์สังคมใหม่ ในขณะที่อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอก โท สาขาอื่นอาจจะไม่ตระหนักถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมใดก็พอ จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอก โท ต่างกันมีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับ

⁴⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช

ชาติต่างกันและอาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาในลัทธิปฏิรูปนิยมระหว่างระดับภาคกับระดับชาติต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าอาจารย์ที่มีสถานภาพส่วนตัวทางสถานศึกษาที่สำเร็จต่างกัน มีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิวัชรนิพนธ์นิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศมีความดีจากแบบสอบถามในลัทธิวัชรนิพนธ์มากกว่าความดีที่คาดหวัง (กึ่งตารางที่ 35) ซึ่งสอดคล้องกับในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาระดับภาคใดกับระดับชาติที่มีความดีจากแบบสอบถามในลัทธิวัชรนิพนธ์ในในระดับภาคมากกว่าในระดับชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณต้องการให้การจัดการศึกษาในระดับภาคใดมีจุดมุ่งหมายการศึกษาที่เน้นการพัฒนาสติปัญญาและความเป็นเลิศเป็นสำคัญ เนื่องจากอาจารย์ที่จบการศึกษามาจากต่างประเทศเป็นผู้ที่ไปพบเห็นสภาพปัญหาในการจัดการศึกษา ปัญหาสังคมจากประเทศเหล่านั้นไม่ว่ายุโรปหรือสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทว่าประเทศเหล่านั้นก็ประสบกับปัญหานานาประการอันเนื่องมาจากการพัฒนาทางค่านิยมมากกว่าจะพัฒนาทางจิตควบคู่กันไปด้วย อาจารย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศอาจจะต้องการให้ใช้จุดมุ่งหมายการศึกษาตามลัทธิวัชรนิพนธ์นิยมซึ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา พัฒนาจิตใจและความเป็นเลิศมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยที่ลัทธิวัชรนิพนธ์นิยมมีความเชื่อว่า "การศึกษาที่ดีจะต้องเตรียมตัวผู้เรียนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาสติปัญญาให้แตกฉาน สามารถเผชิญกับทุกสถานการณ์ได้ ลัทธิวัชรนิพนธ์นิยมยังชี้ให้เห็นถึงอันตรายอันเกิดจากการหลงใหลในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์"⁴⁶ อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะเห็นความสำคัญของท้องถิ่นในระดับภาคตะวันตกและภาคใต้ที่ควรจะต้องจัดการศึกษาให้คนเป็นภูมิเลิศมีความสงบรรมเย็นและมีน้ำใจที่ติดอกกันยิ่งกว่าในระดับชาติ จึงทำให้มีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิวัชรนิพนธ์นิยมในค่านิยมมุ่งหมายการศึกษาในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

⁴⁶ ศักดา ปรวงค์ประธานพร, ปรัชญาการศึกษามับพื้นฐาน, หน้า 106 - 112.

3.2 **ท่านหลักสูตร** ผลการวิจัยพบว่าในท่านหลักสูตร เฉพาะในระดับภาคตะวันตก กับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันในลัทธิ อุดมการณ์นิยม โดยมีความถี่ในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ เมื่อพิจารณาเฉพาะในระดับภาคได้กับ ระดับชาติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญในลัทธิอุดมการณ์นิยม โดยมีความถี่ในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติเช่นกัน ผลการวิจัย ดังกล่าวอาจอธิบายได้ดังนี้

การที่ในระดับภาคตะวันตกและในระดับภาคใต้อาจารย์มีความต้องการปรัชญา การศึกษาค้นหลักสูตรในลัทธิอุดมการณ์นิยมสูงกว่าในระดับชาตินั้นอาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ได้ คำนึงถึงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นซึ่งภาคตะวันตกและภาคใต้ของ ประเทศไทยก็มีลักษณะที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่น การจัดการศึกษาในท่านหลักสูตรจึงไม่จำเป็นจะ ต้องเหมือนกับในส่วนกลางหรือในระดับชาติ ดังที่ วีระ สมบูรณ์ ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษา เพื่อความเสมอภาคว่า

สังคมไทยประกอบด้วยจารีตที่หลุกหลายของท้องถิ่นต่าง ๆ ในภูมิภาคต่าง ๆ ความเป็นไปของสังคมไทยขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์ที่มีต่อกันของจารีตเหล่านั้น ดังนั้นในสังคมหนึ่ง ๆ ไม่จำเป็นที่จะต้องมีระบบการศึกษาเพียงระบบเดียวการ ที่มีการศึกษาเพียงระบบเดียวเท่ากับเป็นเครื่องชี้นำจารีตหนึ่งซึ่งครอบครองความ เป็นเจ้าโดยพยายามที่จะใช้การศึกษาของตนไปครอบงำจารีตอื่น ๆ⁴⁷

ความคิดเห็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับหลักสูตรในลัทธิอุดมการณ์นิยมที่ไม่กำหนดมาตายตัวโดยผู้มีอำนาจ ไม่เสนอวิชาเรียนให้กับผู้เรียน แต่ต้องมีวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเลือกตาม ความต้องการ ผู้เรียนจึงสามารถเลือกให้สอดคล้องกับท้องถิ่นหรือสังคมของตนได้ จึงอาจจะเป็น เหตุผลที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาอุดมการณ์นิยมท่านหลักสูตรใน ระดับภาคตะวันตกและภาคใต้สูงกว่าระดับชาติและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

⁴⁷วีระ สมบูรณ์, "การศึกษาเพื่อความเสมอภาคทางสังคม" ครูปริทัศน์ ปีที่ 11 (กรกฎาคม 2529): 25.

3.3 ค่านโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าในค่านโรงเรียนระหว่างระดับภาค ตะวันตกกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันใน ลัทธิพัฒนาการนิยมและพุทธปรัชญาการศึกษา โดยความถี่จากแบบสอบถามในลัทธิพัฒนาการนิยม ในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ และลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาในระดับภาคต่ำกว่าระดับชาติ เมื่อพิจารณาเฉพาะในระดับภาคใต้กับระดับชาติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในลัทธิปฏิรูปนิยมและพุทธปรัชญาการศึกษา โดยมีความถี่ จากแบบสอบถามทั้งในลัทธิปฏิรูปนิยมและพุทธปรัชญาการศึกษาในระดับภาคต่ำกว่าระดับชาติ ผล การวิจัยดังกล่าวอาจอธิบายได้ดังนี้

การที่อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยมและ พุทธปรัชญาศึกษาค่านโรงเรียนในระดับชาติสูงกว่าระดับภาคนั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์อยาก ให้โรงเรียนเป็นที่สำหรับฝึกอบรมผู้เรียนในการสร้างสรรค์สังคมใหม่ในอนาคตตามลัทธิปฏิรูปนิยม รวมทั้งความสะอาดเรียบง่าย สงบและใกล้ชิดกับธรรมชาติตามลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษา การที่ ต้องจี้ให้โรงเรียนมีสภาพดังนี้เนื่องจากในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ คนมองเห็นความสำคัญของวัตถุเหนือกว่าจิตใจ เพราะสมัยนี้ความเจริญทางวิทยาศาสตร์สามารถ บันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้เราได้ แต่ในขณะเดียวกัน "สังคมก่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายที่อยู่รอบ ตัวเด็ก 3 ประการ คือ สิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่ความรุนแรง สิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่การเร่ร่อนทาง เพศ และสิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่อบายมุข"⁴⁸ ทั้งนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งต้องหล่อหลอมจิตใจผู้เรียนให้สงบภายใต้ บรรยากาศที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้ง เพื่อจนเกินปกติวิสัยจึงจะป้องกันสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายนั้นให้แก่เด็กได้

นอกจากนี้จากงานวิจัยของ สำเร็จ ประเสริฐสุข พบว่าสถาบันฝึกหัดครูเน้นการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นิสิตนักศึกษาในค่านบุคลิกภาพของการเป็นครูมาก แต่ในค่านงานพัฒนา สังคมและชุมชนได้จี้ให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติค่อนข้างน้อย⁴⁹ จึงอาจจะ เป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์

⁴⁸วัลลภา คังคณานุรักษ์, "การศึกษาของเด็กไทยท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายใน สังคม" ครูปริทัศน์ ปีที่ 11 (พฤศจิกายน 2529) : 55.

⁴⁹สำเร็จประเสริฐสุข, "การวิเคราะห์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบัน ฝึกหัดครูในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527) หน้าบทคัดย่อ.

มีความต้องการปรัชญาการศึกษาที่ปฏิรูปนิยมและพุทธปรัชญาการศึกษาที่ก้าวหน้าในระดับชาติ สูงกว่าระดับภาค

ส่วนในระดับภาคตะวันตกที่อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาที่พัฒนาการนิยมสูงกว่าระดับชาตินั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์ต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่นที่มุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคม ความลักษณะของพัฒนาการนิยม

3.4 ผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าในค่านิยมระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในแต่ละลัทธิไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนในระดับภาคใต้กับระดับชาติพบว่าไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ อาจเป็นเพราะวาทะของครูผู้สอนค่อนข้างหลาย ๆ อย่าง หลาย ๆ วิธีการมาประกอบกันจึงจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไก่มีนักการศึกษาและผู้รู้หลายท่านได้ให้ทัศนะหรือทำการวิจัยในวาทะของครูผู้สอนซึ่งพบว่ามีลักษณะที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

กาญจนา บุญรมย์ ทำการวิจัยพบว่าผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูมีความเห็นว่าคุณลักษณะของการเรียนการสอนที่สำคัญคือในขณะที่สอนผู้สอนต้องมีความมั่นใจในการสอนและผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถาม⁵⁰

วชิรา เพ็ญโรจน์ วิจัยพบว่านิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่าอาจารย์ที่พึงประสงค์คืออาจารย์ที่ไม่เคร่งครัดตามประมวลการสอน อนุญาตให้นิสิตกำหนดแนวการเรียนด้วยตัวเอง เลือกเข้าชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ สอนโดยอาศัยเอกสารอื่นประกอบมากกว่าตำราเรียน⁵¹

⁵⁰กาญจนา บุญรมย์, "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไปในวิทยาลัยครู ความความคิดเห็นของนิสิต ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้าบทคัดย่อ.

⁵¹วชิรา เพ็ญโรจน์, "การเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ความความคิดเห็นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเชิงสัมพันธ์ต่างกัน" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้าบทคัดย่อ.

นฤทธิ ศรีวรรณ วิจัยพบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูควรถูกศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้วนำมาจัดทำเป็นตำราเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบสำหรับการเรียนในชั้นต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังค่านิยมในวัฒนธรรมให้แก่เด็กเรียน นักศึกษาและประชาชน⁵²

เจียรนีย์ พงษ์ศิริวาทย์ ได้กล่าวถึงบทบาทของครูว่าครูที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นคนยุติธรรม มีลักษณะประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีเมตตา มีความเบิกบาน เป็นตัวของตัวเอง คำนึงต่อผู้อื่นเสมอ มีเสน่ห์ มีความรับผิดชอบ มั่นคง มีสติ และมีความเชื่อมั่น⁵³

ชม ภูมิภาค ได้ให้ทัศนะบทบาทของครูต่อสันติภาพว่า ครูเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญยิ่งในการสร้างสันติภาพ เพราะครูเป็นผู้พัฒนามนุษย์ การศึกษาที่ถูกต้องจะช่วยพัฒนาใจมนุษย์ให้เกิดสันติภาพ ครูทั้งหลายในโลกจะต้องร่วมมือกันในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นโดยเร็วด้วยกระบวนการศึกษา⁵⁴

ชุกติมา สัจจามันท์ ได้อธิบายถึงผู้สอนตามแนวคิดของ เอิร์น วี พัลเลียส (Earl V. Pullias) และ เจมส์ ดี ยิง (Jame D. Young) ที่ได้ประมวลบทบาทของครูไว้ในหนังสือชื่อ "A Teacher is many things" รวม 14 ประการ พอสรุปได้ดังนี้ ครูคือผู้นำทางในการเรียน ครูคือผู้ที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจ ครูคือผู้เชื่อมโยงประสบการณ์ระหว่างคนต่างวัยและต่างยุค ครูคือตัวอย่างที่ดีของศิษย์ ครูคือผู้แสวงหาความรู้ ครูคือที่ปรึกษาของนักเรียน ครูคือผู้สร้างและบูรณาการให้เกิดการสร้างสรรคในตัวของนักเรียน

⁵² นฤทธิ ศรีวรรณ, "บทบาทของวิทยาลัยครูในเขตภาคใต้ที่มีต่อการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ", หนามทศกัณฐ์.

⁵³ เจียรนีย์ พงษ์ศิริวาทย์, "บทบาทครู" มิตรครู ปีที่ 29 ฉบับที่ 9 ปักษ์แรก (15 พฤษภาคม 2528): 19.

⁵⁴ ชม ภูมิภาค, "การศึกษาเพื่อสันติภาพ" วิทยากร ปีที่ 84 ฉบับที่ 9 (มิถุนายน 2529): 12.

ครูคือผู้เชี่ยวชาญปัญหาทางานาชนิก ครูคือผู้ให้ความจริงโลงใจ ครูคือผู้ทำงานประจำวัน ครูคือผู้สร้างทัศนคติใหม่ ครูคือนักเล่านิทานและนักแสดง ครูคือผู้เผชิญความจริงจากทัศนคติของนักเรียน และครูคือผู้ทดสอบ⁵⁵

จากผลงานวิจัยและทัศนะคอบทบาทของครูผู้สอนที่นักการศึกษาและครูหลายท่านได้กล่าวมาเราจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันไปตามความคิดเห็น ประสบการณ์ ความต้องการรวมทั้งเงื่อนไขทางคานจุดมุ่งหมายการศึกษา ระดับการศึกษา ทองถิ่นและองค์ประกอบในการจัดการศึกษาทุกประการ บทบาทของครูผู้สอนที่แท้จริงประกอบด้วยความสามารถหลายคานหลายวิธีการ จะยึดถือเพียงบทบาทคามลัทธิปรัชญาการศึกษาเพียงลัทธิหนึ่งลัทธิใดไม่เป็นการเพียงพอเหตุผลดังกล่าวนี้จึงอาจจะทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาคานผู้สอนระหว่างระดับภาคตะวันออกเฉียงกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.5 คานผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าในคานผู้เรียนระหว่างระดับภาคตะวันออกเฉียงกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเคละลัทธิ ส่วนในระดัภาคใดกับระดับชาตินั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในลัทธิสารัตถนิยมโดยมีความดีจากแบบสอบถามในระดัภาคสูงกวาระดัภาค ผลการวิจัยดังกล่าวอาจอธิบายได้ดังนี้

การที่อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาสารัตถนิยมในคานผู้เรียนในระดัภาคใดสูงกวาระดัชาตินั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์ได้ให้ความสำคัญที่ผู้เรียนจะตองเรียนรู้โดยการเป็นผู้รับฟังและทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาคาง ๆ ที่ครูได้กำหนดไว้ให้ รวมทั้งจะตองเป็นผู้สืบทอดคานิยมและวัฒนธรรมที่ทำงานให้กับคนรุ่นหลังต่อไป การจัดให้นักเรียนได้สัมผัสและเข้าถึงคุณค่าของวัฒนธรรมในทองถิ่นจะทำได้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกในความสัมพันธ์และเป็นที่ที่ที่จะตองช่วยกันรักษาไว้ต่อไป ดังเช่นจากงานวิจัยของสุจริต บัวพิมพ์ ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาประสงค์ที่จะให้สถาบันการศึกษาจัดวิชาวัฒนธรรมพื้นบ้าน

⁵⁵สุจิตมา ลัจจานนท์, " ครู ผู้มีหลายบทบาท" วิทยารย ปีที่ 82 ฉบับที่ 8 (สิงหาคม 2527): 12 - 17.

เป็นวิชาบังคับพื้นฐานและเปิดสอนวิชาเอกให้เพิ่มมากขึ้น⁵⁶ จึงเป็นที่ยืนยันว่าบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายกำลังให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมที่ค้ำจุนของท้องถิ่นมากขึ้น

นอกจากในค่านิยมวัฒนธรรมแล้วลัทธิสารัตถนิยมก็เน้นให้ยูเรียมมีความรู้ความสามารถในเรื่องวิชาเป็นหลักสำคัญ อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะเข้าใจดีว่าในปัจจุบันนี้มาตรฐานทางวิชาการของยูเรียมในส่วนท้องถิ่นยังต่อยกว่าส่วนกลางอยู่มาก จึงจำเป็นต้องเน้นในค่านิยมทางวิชาการให้ยูเรียมมีความรู้ความสามารถมากขึ้นเพื่อจะสามารถแข่งขันกับยูเรียมในส่วนกลางได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจจะทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิสารัตถนิยมค่านิยมยูเรียมในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ

เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่สอนในคณะวิชาต่างก็มีความต้องการปรัชญาการศึกษาในลัทธิสารัตถนิยมในระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยอาจารย์ที่สอนในคณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความต้องการปรัชญาการศึกษามีความดีจากแบบสอบถามมากกว่าความดีที่คาดหวัง และอาจารย์ที่สอนในคณะวิชาครุศาสตร์มีความดีจากแบบสอบถามน้อยกว่าความดีที่คาดหวัง (ตารางที่ 40) จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนนี้ที่พบว่าอาจารย์ในสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในค่านิยมยูเรียมระหว่างระดับภาคได้กับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลัทธิสารัตถนิยมโดยในระดับภาคได้มีความดีจากแบบสอบถามมากกว่าความดีที่คาดหวัง ผลการวิจัยดังกล่าวนี้อธิบายได้ว่าอาจารย์วิทยาลัยครูที่สอนในคณะวิชาต่างก็ย่อมจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างกันเพราะสำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถความชำนาญต่างกัน โดยเฉพาะอาจารย์ในคณะวิชาครุศาสตร์ที่เน้นการสอนเพื่อนำเอาความรู้และวิชาชีพมาบริการแก่คนโดยตรง ทั้งนี้อาจพิจารณาได้จากรูปแบบหรือแนวทางของหลักสูตร ดังที่ ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ ไก่กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

⁵⁶สุจริต บัวพิมพ์, "การศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถาบันอุดมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้าบทคัดย่อ.

วิชามนุษยศาสตร์(Humanity) ได้แก่ ความรู้ทางกานปรัชญา ศิลปะ
อักษรศาสตร์ ฯลฯ วิชาทางกานสังคมศาสตร์ (Social Sciences) ได้แก่ วิชาการ
ปกครอง เศรษฐศาสตร์ มานุษยวิทยา ฯลฯ และวิชาวิทยาศาสตร์ (Natural Sciences)
ได้แก่วิชาที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดลอม จักเป็นหลักสูตรเชิงวิชาการ (Disciplinary
Approach) เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเอนกดังนี้

1. ถ้อยศูนย์กลางอยู่ที่ความรู้ การจัดการเรียนการสอนจะเน้นความรู้
เป็นสิ่งสำคัญ
2. หลักสูตรมุ่งให้การวิจัยค้นคว้าสิ่งใหม่ ๆ เป็นการมุ่งที่ความรู้เพื่อ
ความรู้
3. ต้องปูพื้นฐานกานทฤษฎีให้ถี่ก่อนจึงจะฝึกปฏิบัติ
4. ไม่นเน้นตัวบุคคล แต่เน้นที่มาตรฐานทางวิชาการ

ส่วนวิชาทางกานครุศาสตร์ จักเป็นหลักสูตรเชิงวิชาชีพ (Professional
Approach) เป็นการพัฒนามาจากหลักสูตรวิชาการอีกชั้นหนึ่ง สามารถนำเอาข้อความรูมาใช้
บริการกับคนได้โดยตรง⁵⁷

จากรูปแบบหรือแนวทางของหลักสูตรของแต่ละคณะวิชาที่แตกต่างกันนี้เองเมื่อนำมาจัดการศึกษาจึงมีกระบวนการที่ต่างกัน โดยเฉพาะอาจารย์ในคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความต้องการปรัชญาการศึกษาที่มีความดีจากแบบสอบถามในลัทธิสารัตถนิยมมากกว่าความดีที่คาดหวังนั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์ต้องการให้ผูเรียนในคณะวิชาเหล่านี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และมีมาตรฐานทางวิชาการ เป็นสำคัญตามลักษณะของหลักสูตร ส่วนในคณะวิชาครุศาสตร์ซึ่งเป็นหลักสูตรเชิงวิชาชีพเน้นที่การให้ผูเรียนสามารถประยุกต์ข้อความรูไปใช้บริการมากกว่าการเน้นที่ตัวความรู้ จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์ที่สอนในคณะวิชาที่ต่างกันมีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิสารัตถนิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และทำให้อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาในกานผูเรียนระหว่างระดับภาคกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

⁵⁷ไพฑูริย์ สิมลาวัณ, ทุกเรื่องอุดมศึกษา, หน้า 48 - 51.

3.6 คำนวณกระบวนการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าคำนวณกระบวนการเรียนการสอนระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันในลัทธิสารัตถนิยมและปฏิรูปนิยม โดยมีความถี่จากแบบสอบถามในลัทธิสารัตถนิยมในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ ส่วนลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับภาคต่ำกว่าระดับชาติ เมื่อพิจารณาเฉพาะในระดับภาคใต้กับระดับชาติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในลัทธิสารัตถนิยมและปฏิรูปนิยม โดยมีความถี่จากแบบสอบถามในลัทธิสารัตถนิยมในระดับภาคสูงกว่าระดับชาติ ส่วนลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับภาคต่ำกว่าระดับชาติเช่นกัน

ผลการวิจัยดังกล่าวนี้อธิบายได้ว่าการศึกษาที่อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาคำนวณกระบวนการเรียนการสอนในลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับชาติสูงกว่าระดับภาคนั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์ได้เห็นความสำคัญของลัทธิปฏิรูปนิยมที่เน้นกระบวนการเรียนการสอนให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้เรียนรู้ ได้มองเห็นและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยตนเองตามแนวทางของหลักประชาธิปไตย อันเนื่องมาจากปัญหาสังคมมากมายที่เกิดขึ้นในสังคมไทยพร้อมกับสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตยก็ยังไม่ได้รับการปลูกฝังให้เป็นที่เข้าใจและได้รับการปฏิบัติเท่าที่ควร การปลูกฝังหลักการประชาธิปไตยในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกัน แล้วยังเป็นวิธีการเรียนการสอนที่วิธีหนึ่งด้วย ดังที่ จีรัวัฒน์ นิจนตร กล่าวว่

บรรยากาศในชั้นเรียนแบบประชาธิปไตยมีความสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาคุณสติปัญญาของผู้เรียน รวมทั้งการปลูกฝังคุณลักษณะที่จำเป็นทั้งหลายแก่ผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการเป็นผู้นำ ความยุติธรรม สติระมัดระวัง ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นหมู่คณะ ความรับผิดชอบต่องาน ความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมกล้าแสดงออก รวมทั้งบุคลิกภาพและสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียน⁵⁸

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงอาจทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาลัทธิปฏิรูปนิยมในระดับชาติสูงกว่าระดับภาคในคำนวณกระบวนการเรียนการสอนและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

⁵⁸จีรัวัฒน์ นิจนตร, "บรรยากาศในชั้นเรียนกับการสร้างเสริมสติปัญญาและคุณลักษณะที่สำคัญแก่เยาวชน" คุรุปริทัศน์ ปีที่ 10 (มกราคม 2528): 28.

การฝึกอบรมผู้เรียนให้มีระเบียบวินัยก็เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเป็นที่ทราบกันว่า ปัญหาศีลธรรมหลายประการในสังคมปัจจุบันเกิดจากความรุนแรงขึ้นอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้มีปัญหาต่าง ๆ คึกคักมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด คอร์รัปชัน ตลอดจนปัญหาความไม่เป็นระเบียบของสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย เคารพกฎและระเบียบของสังคมจึงจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ในส่วนของสถาบันฝึกหัดครูนั้น จะต้องเข้มงวดคัดสรรผลิตครูให้มากขึ้น ให้เป็นผู้มีคุณภาพทั้งทางวิชาการและมีวินัยควบคู่กันไป เพราะนักการศึกษาตามลัทธิสารัตถนิยมถือว่า "ผู้ไม่มีวินัยคือนักศึกษาคูหา จะเป็นครูที่มีวินัยได้อย่างไร"⁵⁹ อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวนี้จึงทำให้มีความต้องการปรัชญาการศึกษาสารัตถนิยมค่านกระบวนกรเรียนการสอนในระดับภาคสูงกวาระดับชาติ

นอกจากนี้การที่ในระดับภาคตะวันตกและภาคใต้ที่อาจารย์ต่างก็มีความต้องการปรัชญาการศึกษาค่านกระบวนกรเรียนการสอนในลัทธิสารัตถนิยมสูงกวาระดับชาตินั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์ได้ให้ความสำคัญของการเรียนการสอนที่เน้นให้ครูมีบทบาทมากขึ้นในการบรรยาย การอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติความโดยยึดเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญ เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่นหรือระดับภาคยังมีมาตรฐานทางวิชาการที่ต่ำกว่าในส่วนกลาง ทั้งที่นายมารุต บุนนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่า "จากการสำรวจคุณภาพการจัดการศึกษาในส่วนภูมิภาคยังมีความแตกต่างกันมากระหว่างในเมืองและชนบท ภูมิภาคค่อนกว่าส่วนกลาง ในชนบทค่อนกว่าในเมือง ประชากรตามอาชีพเกษตรกร ลูกชานา ชาวไร่มีโอกาสค่อนกว่าอาชีพอื่น ๆ ทุกประเด็น"⁶⁰ จากเหตุผลดังกล่าวนี้จึงอาจทำให้อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาในลัทธิสารัตถนิยมค่านกระบวนกรเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

⁵⁹ ศักดา ปรากฏประทานพร, ปรัชญาการศึกษามับพื้นฐาน, หน้า 89.

⁶⁰ มารุต บุนนาค, "รายงานการประชุมระดมความคิดปัญหาการศึกษาไทยในปัจจุบันและแนวทางแก้ไข" จัดโดยหนังสือพิมพ์มติชนร่วมกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 29 กันยายน 2529, หน้า 8. (เอกสารอัครสำเนา)

ส่วนในระดับชาตินั้น เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์ยุคอบแบบสอบถามที่ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการปริญญาการศึกษาในลัทธิสาร์ตดนิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปมีความต้องการปริญญาการศึกษามีความถี่จากแบบสอบถามน้อยกว่าความถี่ที่คาดหวังและอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทมีความถี่จากแบบสอบถามมากกว่าความถี่ที่คาดหวัง (ดังตารางที่ 34) ในขณะที่ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าในค่านกระบวนกรเรียนการสอนอาจารย์มีความต้องการปริญญาการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทในระดับภาคและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้อาจอธิบายได้ว่าในค่านกระบวนกรเรียนการสอนนั้น อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง เข้าใจงานที่มีลักษณะซับซ้อนได้ดี รวมทั้งอาจจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในงานระดับบริหารหรืองานที่มีความสำคัญมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ดังนั้นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปจึงควรจะเป็นผู้ที่เข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยในแต่ละภาคและของระดับชาติได้ดี ดังเช่นปัญหาการผลิตครูของกรมการฝึกหัดครูในปัจจุบันที่พบว่า "ค่านกระบวนกรเรียนการสอนคานหลักสูตรการฝึกหัดครูยังไม่ได้ปรับปรุงภาคปฏิบัติให้สัมพันธ์กับภาคทฤษฎี นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ครูคานหลักสูตร เพราะขาดการเรียนรูจากกรปฏิบัติอย่างจริงจัง"⁶¹ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันนี้กรมการฝึกหัดครูได้เน้นการผลิตครูในสาขาวิชาชีพมากขึ้น เช่น สาขาไฟฟ้ากำลัง สาขาวิศวกรรมเคมี สาขาช่างยนต์ สาขาคอมพิวเตอร์ ฯลฯ เนื่องจากสาขากังกล่าวคานยังมีความต้องการสูง การผลิตครูสาขาวิชาชีพคานจึงคองเน้นกระบวนกรเรียนการสอนจากกรปฏิบัติจริงมากกว่ากรเน้นเนื้อหาหรือกรท่องจำตามหลักการของลัทธิสาร์ตดนิยม อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไปจึงมีความถี่ในลัทธิสาร์ตดนิยมจากแบบสอบถามน้อยกว่าความถี่ที่คาดหวัง จากเหตุผลคานจึงอาจจะทำให้ปริญญาการศึกษาคานความต้องการของอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน

⁶¹พจนัน สะเพียรชัย, "สภาพปัจจุบันและปัญหาของกรมการฝึกหัดครู" เอกสารประกอบการบรรยายโครงการสัมมนาเรื่องทิศทางการฝึกหัดครู, จัดโดยสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ณ หอประชุมคุรุสภา, วันที่ 16 เมษายน 2529, หน้า 22. (เอกสารอัครสำเนา)

อย่างมีนัยสำคัญและทำให้ความคองการปรัชญาการศึกษาคานกระบวนการ เรียนการสอนในลัทธิ สารีตคณิยมระหว่างระดับภาคกับระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติควย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาการศึกษาในระดับภาคกับระดับชาติตามความคอง การของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหววิทยาลัยทวาราวดีและสหววิทยาลัยทักษิณ

4.1 ผลการวิจัยพบว่าปรัชญาการศึกษาตามความคองการของอาจารย์วิทยาลัย ครูในสหววิทยาลัยทวาราวดีระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ส่วนในสหววิทยาลัยทักษิณระหว่าง ระดับภาคใต้กับระดับชาติอาจารย์มีความคองการปรัชญาการศึกษาสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติทุกระดับการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวนี้อธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะอาจารย์มีความเห็น ว่าการจัการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาในระดับ เบื้องต้นและระดับกลางยังไม่มีชั้นคองทางคานการถายทอดวิทยาการที่ยุงยากซับซ้อนเท่ากับ ระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูง แต่การศึกษาในระดับต้น ๆ และระดับกลาง ๆ ควร เน้นที่โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งที่ เอกวิทย์ ณ ถลาง ไคว้เคระห่คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัการศึกษาพอสรุปได้ว่า ใน ระดับประถมศึกษาเริ่มมีคุณภาพทางการศึกษาคีขึ้น ปริมาณเด็กคองเข้าชั้นและอ่านไม้ออก เขียนไม ใ้ค่างาลงลกลงเรื่อย ๆ แต่ยังมีปัญหาสำคัญ เช่น คิว้เด็กนักเรียนจากคองครวที่ยากจน ปัญหา ภาวะทุพโภชนาการ ทำให้สมองทีบ ในคานคิว้ครูระดับประถมศึกษายังชาคคนเก่ง ๆ เพราะคน ที่เก่งจริง ๆ จะอยู้ในมหาวิทยาลัยเสียมมาก ในคานทรพยากรก็คองทุ่มเทให้ถึงโรงเรียนให้มาก และคองบารุงคนคีมมีอใน ระดับประถมศึกษาให้มิชวีญและกำลังใจในการทำงานให้มากกว่านี้ ส่วนในระดับมัธยมศึกษานั้นคองระมัดระวังคุณภาพและความเสมอภาคของโรงเรียนเล็ก ๆ ที่เพิ่ง เปิกใหม่ให้มาก คองคองดูแลเรื่องสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูในชนบทเป็นสำคัญ คองปฏิวัติการ ประเมินผลโรงเรียนก็คองให้กระจายออกไปสู่ค่างจังหวัดให้มากเพื่อให้เกิดแรงจูงใจใ้สัมฤทธิ์ ในการทำงาน ที่สำคัญคือหน้าที่ของมัธยมศึกษานั้นคองพัฒนาศักยภาพของทุกคนให้เติบโตสูงสุด ความชีกของศักยภาพ แต่เป็นอุปสรรคคองการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่คองการ

คนที่เก่งทางด้านวิชาการ เป็นสำคัญ⁶² และในการศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้นยังมีปัญหาในเรื่องค่านิยมที่นักเรียนและครูปกครองอยากจะให้ลูกหลานเรียนในมหาวิทยาลัยมากกว่า รวมทั้งปัญหาในด้านคุณภาพที่แตกต่างระหว่างสถาบันคือสถาบัน และที่สำคัญคือการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่ในปัจจุบัน⁶³ จากสภาพปัญหาพื้นฐานในการจัดการศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากันกล่าวนี้น่าจะเป็นปัญหาที่มีลักษณะที่สัมพันธ์และเกี่ยวของกันอยู่ทั้งในระดับภาคและระดับชาติที่จะต้องปรับปรุงและแก้ไขในการจัดการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความต้องการปรัชญาการศึกษาทั้งในระดับภาคตะวันตก ภาคใต้ กับระดับชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยที่พบว่าในระดับอุดมศึกษา อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาระหว่างระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์มีความเห็นว่าในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในระดับสูง มีความละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ออกมารับผิดชอบต่อสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป จึงควรจะเป็นการจัดการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างจากระดับอื่น ๆ การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การที่จะให้สามารถดำเนินการตามจุดหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องยึดมั่นในหลักการที่สำคัญ 2 ประการ คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) และเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ตามที่ วิจิตร ศรีสอน ใ้ข้ออธิบายไว้ พอสรุปได้ดังนี้

⁶² เอกวิทย์ ฌ ถกลาง, คุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาไทยในปัจจุบัน เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530, หน้า 7 - 15.

⁶³ อนันต์ กรุแก้ว, "แนวทางอาชีวศึกษาในประเทศไทย" วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2525): 66-69.

ความเป็นอิสระในการดำเนินการ หมายถึงความเป็นอิสระในการ
ดำเนินกิจกรรมภายในอย่าง เป็นเอกเทศโดยมีการแทรกแซงและความคุมจากหน่วยงานภาย
นอกน้อยที่สุด สถาบันอุดมศึกษาจะต้องอยู่ในระบบปกครองตนเอง (Self-Government)
ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เต็มที่ตามความจำเป็นของสถาบันทางวิชาการชั้นสูง

เสรีภาพทางวิชาการ หมายถึงเสรีภาพของสมาชิกของมหาวิทยาลัย
ได้แก่ คณาจารย์และนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งด้านการเรียนการ
สอนและการวิจัยค้นคว้า การเน้นหลักการด้านเสรีภาพทางวิชาการก็เพื่อที่จะช่วยส่งเสริม
สนับสนุนให้คณาจารย์และนิสิตนักศึกษาสามารถปฏิบัติภารกิจตามบทบาทและหน้าที่ที่พึงกระทำ
ได้เต็มที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันในการประกอบภารกิจด้านวิชาการมากเท่าที่จะเป็นไปได้⁶⁴

ทัศนะของความเป็นอิสระในการดำเนินงานและเสรีภาพทางวิชาการทั้ง
กล่าวนี้มีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพบูรย์ ลินลาร์ตัน ที่กล่าวถึงบทบาทของ
มหาวิทยาลัยกับการพัฒนาประเทศว่า

ถ้ามหาวิทยาลัยจะมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศในลักษณะของการเป็นตัวนำ
เคื่อนสติ และเสนอแนวทางใหม่แล้ว ในขั้นแรกมหาวิทยาลัยจะต้องทำการทบทวน
ประเมิน วิเคราะห์สภาพของการพัฒนาเท่าที่เป็นอยู่ จะต้องศึกษาสภาพปัญหา ผล
กระทบและสิ่งซึ่งเกิดขึ้นจากการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง ถ้าพบว่าอันไหนก็คั่ง
ไว้ ถ้าไม่ก็เล็กไป ในสภาพการณ์ของงานวิชาการ การเรียนการสอน กิจกรรม
นักศึกษาต้องมีอิสระ มีเสรีภาพ เปิดให้ทุกฝ่ายมีสิทธิมีเสียงแสดงความคิดเห็น ไม่
ไชยบริการกันแต่ในกลุ่มของตนเองอย่างที่มหาวิทยาลัยเป็นอยู่⁶⁵

อาจารย์วิทยาลัยครูอาจจะตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยความเป็นอิสระใน

⁶⁴ วิจิตร ศรีสอาน, "ความพยายามในการแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมของ
มหาวิทยาลัย" เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยในอนาคต
ณโรงแรมไฮแอท ออคิด จังหวัดเชียงใหม่ จัดโดยกองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวง
มหาวิทยาลัยของรัฐ, วันที่ 27-29 พฤษภาคม 2525, หน้า 92-95.

⁶⁵ ไพบูรย์ ลินลาร์ตัน, ทุกเรื่องอุดมศึกษา, หน้า 365-366.

การดำเนินงานและเสรีภาพทางวิชาการดังกล่าวมานั้น จึงทำให้อาจารย์มีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระหว่างระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับระดับชาติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 เมื่อพิจารณาภาพรวมทุกระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีระหว่างระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับระดับชาติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในระดับภาคใต้กับระดับชาติ อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการปรัชญาการศึกษาสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้อธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะอาจารย์มีความเห็นที่ถึงแม้ว่าการจัดการศึกษาในแต่ละภาคแต่ละท้องถิ่นจะมีสภาพปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมทุกระดับการศึกษาแล้วพบว่าประเทศไทยยังมีปัญหาพื้นฐานในการจัดการศึกษา เช่นเดียวกัน ความที่ ประกอบ คุปรัตน์ โกลกล่าวไว้ว่า "ปัญหาการศึกษาที่มีส่วนร่วมจากประชาชนในระบบการศึกษา การขาดเอกภาพทางการศึกษา การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไรประสิทธิภาพ การขาดบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและการขาดความหลากหลายและความคิดสร้างสรรค์ภายในระบบ"⁶⁶ และ ทองคุณ หงส์พันธุ์ โกลกล่าวถึงภาวะวิกฤตของการศึกษาไทยไว้ 7 ประการ คือ ความไม่เป็นเอกภาพของระบบการศึกษา ปัญหาคุณภาพของครูและระบบการฝึกหัดครู ปัญหาการศึกษากับการมีงานทำและค่านิยม "เจ้าคนนายคน" ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณการศึกษา ปัญหาความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ปัญหาอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษายังมีปริมาณน้อย และปัญหาการระเหินสติที่มีผลกระทบต่อคุณธรรมนิยมของครู⁶⁷ จะเห็นได้ว่าปัญหาทางการศึกษาดังกล่าวนี้มีลักษณะ เป็นปัญหาร่วมกันในการจัดการศึกษาของไทยไม่ว่าจะเป็นระดับภาคหรือระดับชาติ

⁶⁶ประกอบ คุปรัตน์, "วิกฤตการณ์ของการศึกษาไทย" วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 1-2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2529): 2-11.

⁶⁷ทองคุณ หงส์พันธุ์, "ภาวะวิกฤต 7 ประการของการศึกษาไทย: ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนา" วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 1-2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2529): 68-77.

นอกจากนี้แล้ว เมื่อพิจารณาถึงระบบการบริหารการศึกษาของไทยพบว่าถึงแม้ว่าแต่ละระดับการศึกษาจะมีหลายหน่วยงานในหลายกระทรวงรับผิดชอบอยู่ก็ตาม แต่ยังคงอยู่ภายใต้การดำเนินงานนโยบายของรัฐ มีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ใช้อย่างเดียวกันทั้งประเทศ ที่สำคัญเช่น แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) เป็นต้น จึงถือเป็นระเบียบและกรอบนโยบายที่สำคัญในการจัดการศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูก็คงปฏิบัติหน้าที่ไปตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ทั้งกล่าวนั้นอยู่ตลอดเวลา จึงอาจจะส่งผลต่อความต้องการปรัชญาการศึกษาของอาจารย์ในระดับภาคไค้กับระดับชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับในระดับภาคตะวันตกที่ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยหวาราวดีมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญนั้น เมื่อพิจารณาจากการประเมินค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่ามีค่า 0.543 แปลความหมายได้ว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง มิใช่จะไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ประกอบกับการที่อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยหวาราวดีอาจจะมีแนวคิดที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น ในเมื่อท้องถิ่นทางภาคตะวันตกของประเทศไทยมีลักษณะสังคม สภาพปัญหาและความต้องการที่แตกต่างจากภาคอื่น การจัดการศึกษาที่จะให้ไค้ผลตามที่ต้องการจึงต้องยึดถือปรัชญาการศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นของตน จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยหวาราวดีมีความต้องการปรัชญาการศึกษาในระดับภาคตะวันตกกับระดับชาติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

1. อัจนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงแผนการศึกษา การจัดทำหลักสูตร การกำหนดนโยบายการศึกษาของกรมการฝึกหัดครูและในค่านการสอนของครู-อาจารย์ ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาและอาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นภาคตะวันตก ภาคใค้และในระดับชาติ
2. อาจารย์การเผยแพร่ผลการวิจัยนี้ให้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยหวาราวดีและสหวิทยาลัยทักษิณไค้ทราบถึงปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของตน เพื่อ

ให้อาจารย์วิทยาลัยครูได้พิจารณาในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในการเตรียมผู้เรียนที่จะออกไปเป็นครูในอนาคต รวมทั้งการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมท้องถิ่น

ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. อาจจะได้มีการศึกษาถึงปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของครู อาจารย์ ที่สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ทั้งในระดับภาคตะวันตก ภาคใต้และระดับชาติ เพื่อเปรียบเทียบกับปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณ
2. อาจจะได้มีการศึกษาปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์จากสถาบันอื่นที่ผลิตครู เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นต้น เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของปรัชญาการศึกษาตามความต้องการของอาจารย์ในแต่ละสถานศึกษา
3. อาจจะทำการศึกษาวิจัยและทำการเผยแพร่ความรู้ในปรัชญาการศึกษาลัทธิพุทธปรัชญาการศึกษาให้มากขึ้น เพราะจากผลการวิจัยนี้อาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยทวารวดีและสหวิทยาลัยทักษิณมีความต้องการพุทธปรัชญาการศึกษามีแนวโน้มสูงในทุกระดับการศึกษา ทั้งในระดับภาคตะวันตก ภาคใต้และระดับชาติ